

helena jubany i lorente

**Els cristalls de les
terres del nord
i altres contes**

“Hola, sóc l’Helena i tinc 27 anys. Ara em dedico a les biblioteques, tot i que també he sigut llibretera i periodista. M’interessa molt el món del llibre, especialment l’infantil i juvenil...”

[Novembre de 2001]

“Sóc conscient que aquesta època que estic visquent és la millor de la meua vida; i no només això, sinó que segurament també ho serà de la resta de la meua vida [...] I després, els fills. Una experiència que, malgrat el seu sacrifici, no m’agradaria perdre’m.”

[Març de 2001]

“Quan vaig saber la notícia [la mort de Montserrat Roig] em vaig sentir perduda per un moment. Havia perdut el meu futur. Vaig agafar molta por. Ella no ho mereixia. [...] Ja no podia conèixer personalment la que hauria de ser la meua guia. Va ser un moment molt patètic, quan tenia la seva última novel·la a les mans... [...] Ja no podria lluitar per acostar-me a ella, ni tampoc podria aspirar a ser la seva deixeble. Havia perdut tota esperança de tenir una mestra excel·lent en l’ofici d’escriure.”

[Novembre de 1991]

Els cristalls de les terres del nord i altres contes

Helena Jubany i Lorente

Col·lecció Puig de la Creu, 4

Els cristalls de les terres del nord
i altres contes

Helena Jubany i Lorente

Autora: **Helena Jubany i Lorente**

Fotografies: **Jordi Gasull** [*portada, contraportada i pàgina 5*],
Helena Jubany i Dani Bonamusa [*Els cristalls de les terres del nord*]
Arxiu familiar [*pàgines 162-167*]

Il·lustracions: **Regina Bonamusa** [*Les galetes màgiques*]
Teo Perea [*Una invasió monstruosa, La fugida de l'internauta, Els pensaments voladors*]
Dani Bonamusa [*La formiga que es va adormir sobre la closca d'una tortuga, Matrioska, En companyia de la lluna, Lladre d'instant*]

Disseny gràfic: **Clic Traç**, sccl
[<http://www.clictrac.coop>]

Impressió: **Gramagraf**, sccl

Distribució: <http://www.helenajubany.org>

© **Família Jubany i Lorente**, 2004

Reservats tots els drets. La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec, estan permeses només amb l'autorització escrita dels autors o editors [a/e: editors@helenajubany.org]. Sempre que es reproduïxi alguna part d'aquesta obra (text o il·lustració) caldrà citar-ne els autors.

ISBN: 84-609-3050-5
Dipòsit Legal: B-46.767-2004

Índex

Introducció de Núria Ribas [06]

Els cristalls de les terres del nord [11]

Les galetes màgiques [67]

Una invasió monstruosa [107]

La fugida de l'internauta [115]

Els pensaments voladors [123]

La formiga que es va adormir sobre la
closca d'una tortuga [131]

Matrioska [143]

En companyia de la lluna [149]

Lladre d'instant [157]

Trets biogràfics de l'autora [163]

Introducció

Les papallones, de paper de plata i panotxa, penjades a la cartellera de programació i recuperades d'un dels teus tallers infantils ens recorden, tan sols mirar-les, la teva estada com a companya professional a la biblioteca de la nostra vila de Sentmenat.

Com el vol de les papallones, els petits moments són lleugers i curts de durada però d'una gran importància en el conjunt de records que configuren allò essencial de la nostra vida.

En vida vas decidir deixar empremta dels teus petits moments i de les teves emocions a través dels teus contes i relats. Així, la natura que observares, les maneres de ser que et sobtaven de la gent que t'envoltava, els possibles somnis i il·lusions imaginats, tots es troben en els teus inicis literaris, irremeiablement truncats. Irremeiablement truncats, ho penso i ho transmeto amb ràbia continguda.

El relat *Els cristalls de les terres del nord* deixa entreveure el teu amor per la natura i el desig de conèixer altres cultures. La capacitat d'observació i retenció que et caracteritzava i la teva fluïdesa lingüística et van permetre descriure la gamma de colors que et va enlluernar de la màgia d'Astúries. En la redacció es denota una clara disciplina en la recerca documental, ja que ofereixes informació verídica dels llocs on succeeix l'acció dels personatges nascuts de la teva fantasia literària. També, amb una aproximació prè-

via al folklore asturià, hi vas incloure personatges màgics, com el *cuélebre*, que comparteixen l'aventura dels protagonistes de la teva història. Tres joves que valoren, com tu, l'esforç d'assolir els reptes que t'ofereix la muntanya.

En els teus contes per a infants he reconegut la teva necessitat de transmetre als menuts els valors de tolerància, civisme, respecte, anhel d'aprendre. I, en els relats per a adults, d'altres sentiments més íntims com el de la melangia, amor a la llibertat i a la independència, potser també la solitud. És possible que els reconegui com a meus propis, com els de tothom que no els sap expressar com ho has fet tu.

He llegit els teus contes amb l'afecte del record i, és clar, amb tristesa; però, si més no, amb l'orgull d'haver-te considerat la millor aspirant per a la sala infantil de la biblioteca juntament amb la resta de membres del tribunal de l'Ajuntament de Sentmenat. Resta aquí en aquest llibre la teva obra i gran part de tu mateixa.

Núria Ribas i Martí
Directora de la Biblioteca
Frederic Alfonso i Orfila de Sentmenat

Premi de prosa vila de Mont-roig del Camp, 2000

Els cristalls de
les terres del nord

Els cristalls de les terres del nord

Hi havia algun núvol rúfol al cel que feia que tot s'ombregés durant una estona. De tant en tant, el sol es deixava entreveure i il·luminava la superfície visible amb una llum groguenca clara.

L'espera es feia llarga, allà, en un poblet proper a la capital, on sempre, des de nina, havia viscut la Maria. Pretenien sortir d'hora, però calia acabar d'arranjar els últims preparatius. Coneixia prou bé la Clara. El seu caràcter obert i alegre la feia molt agradable per anar a passar uns quants dies juntes. Volien anar més enllà de les planúries i les estepes, volien endinsar-se en un món nou per a totes dues, veure indrets que mai no havien vist, però que havien imaginat moltes vegades. Volien fer un viatge de lleure que impliqués les mínimes preocupacions i

que proporcionés la màxima desconexió del dia a dia. L'única cosa que preocupava la Maria, i sabia perfectament que hauria de conviure aquells dies amb aquell inconvenient, era la indisciplina de la Clara, la seva falta d'horaris, els seus oblots, la seva alegria de viure cada instant sense pensar ni un moment en allò que podria passar ni que fos cinc minuts després, sense pensar en les conseqüències.

I, sense pensar en les conseqüències, la Clara ja havia sortit de casa, gairebé una hora més tard del que havien acordat, amb la seva furgoneta C15 vella i atrotinada, que havia adquirit en una ocasió per un preu mòdic. La seva primera feina com a interina en un institut del poble de la Maria li havia permès de fer-se amb aquell primer vehicle que per a ella era un símbol de llibertat.

La Clara feia aquell recorregut cada dia per anar a treballar, però aquell matí era diferent. Va enfilars la carretera de revolts, va passar pel costat de les pinedes que li quedaven a la dreta i que tan bé coneixia i va observar els canyars que flanquejaven la

riera, que quedava a la banda esquerra de la carretera. Aquell dia, però, era diferent, perquè passaria de llarg aquell paisatge quotidià per anar més enllà del poble, la ciutat, la comarca i, fins i tot, el país on vivia. Era l'inici d'una aventura que feia molts dies que esperava i que en duraria força menys.

A la plaça del poble, la Maria esperava impacient. Tenia unes ganes boges de marxar de viatge amb la Clara, cap a les terres del nord de la península, malgrat que sempre li havia fet una mica de por allunyar-se de casa i fer cap en llocs desconeguts. Li feia respecte sentir la incertesa de no saber com estarien l'endemà, en quin punt del mapa, on dormirien, què menjarien, amb què es trobarien, quin temps faria... Eren tots aquells interrogants que sorgeixen quan escollim iniciar una aventura cap a nous indrets, fora de casa, quan decidim deixar la quotidianitat durant uns pocs dies per aprendre coses noves, sensacions noves, llocs nous...

Mentre la Maria rumiava aquestes cabòries, va sentir el so d'un fre de cotxe vell. La Clara ja era allí, més d'una hora tard, i

amb aquella tranquil·litat que la caracteritzava.

—Ja podem acabar de carregar els teus trastets. La resta, ja és tot a punt.

Era evident que no era el millor dia per sortir. S'havia qualificat des dels mitjans de comunicació com el dia clau de l'operació sortida, i realment no estaven pas soles a l'autopista A-7. Ben al contrari, allò era pitjor que un formiguer, i encara els quedaven unes bones hores de camí. El paisatge del Vallès més industrial no era gens agraït a la vista. L'horitzó estava cobert d'una boira bruta que creava una sensació de dificultat per respirar. Durant el camí, la Maria ja s'imaginava els paisatges verds i gratificants d'Astúries.

El Monte Cayo es mostrava davant d'elles enmig d'una comarca relativament plana. Després d'aquell dia incert, començaven a confiar que, malgrat la pana del cotxe que les havia dei-

xades sense vehicle propi, podrien continuar el viatge. El cim arrodonit es perfilava clarament des de l'esplanada on havien plantat la tenda, prop d'una font. I prop de la font, sobre una pedra, un noi esprimatxat estava fent-se una cigarreta. Anava descalç, i en un cantó hi tenia les botes de muntanya que segurament s'havia tret per deixar descansar els peus. Es van saludar, i no es van dir res més.

Havien viatjat en aquell cotxe atrotinat durant tot el matí i bona part de la tarda. Només havien parat una curta estona per rosegar el parell d'entrepans que duien preparats. Havien travessat la Catalunya oest, per les vinyes del Penedès i la depressió de Lleida. El paisatge de Los Monegros era depriment, desèrtic. Hi havia punts en què la terra era gairebé blanca, de tan seca. Apareixien alguns arbres com bolets enmig d'un espai immensament pla, subtilment ondejat. Viatjaven damunt d'un altiplà, enorme, sense fi. No podien adonar-se d'on començava i on acabava, però estava uns quants metres sobre el nivell del mar, malgrat l'ampla i vasta planícia. Els colors ocres, groguencs i marro-

nosos es combinaven amb alguns tons verdosos, més aviat clars. L'únic bri de simpatia que hi van trobar va ser un semicercle que voltejava l'autopista i un indicador que assenyalava el punt concret per on passava el meridià de Greenwich.

De tant en tant, s'entreveia alguna masia que els recordava altres temps. D'aspecte rústic, una casa de pagès era envoltada de camps pràcticament erms, amb piles de bales de palla amuntegades a l'era i un dos cavalls atrotinat al costat de la masia, el qual semblava més una peça de decoració que no pas un vehicle útil per a desplaçar-se. Era la zona emergida de l'altiplà.

A mesura que avançaven per terres de Saragossa, les serralades fosques i esquerpes, ermes sense ni un bri de vida, quedaven al fons, a l'horitzó. L'espai que hi havia entre les muntanyes eixutes i l'autopista es vestia de color verd, prenia forma de prats sembrats, de grups de pollancre aïllats, de camps d'arbres fruiters... també hi havia petits pobles i finques amb masos que vivien a la mercè del riu que franquejava la zona.

A l'alçada de Tarassona es van desviar de l'autopista per agafar la carretera N-122, que les havia de portar fins a Sòria. Havien triat aquell itinerari —Saragossa, Sòria, Burgos, Lleó, fins a Astúries— perquè creien que podrien veure coses més interessants que no pas anant-hi pel País Basc, lloc on ja havien estat diverses vegades.

Havien de fer encara molts i molts quilòmetres, gairebé nou-cents, per arribar al seu destí. Calculaven que aquell mateix dia, al vespre, podrien ser relativament a prop d'aquell punt. A mitja tarda, però, van tenir un petit imprevist, que potser no resultaria tan petit com elles, i sobretot la Maria, es podien pensar en aquell moment. El motor del cotxe va fer un soroll com un espetec. La Clara, que conduïa, va agafar ben fort el volant i va fixar la vista cap endavant. La Maria no sabia ben bé si mirava la carretera o el capó del cotxe, d'on havia sortit l'estrèpit. El cotxe va anar alentint la marxa, de mica en mica, fins que es va aturar. La Clara es va mirar la Maria, que ja feia estona que l'observava amb els seus ulls verd fosc penetrant. La Clara va

posar el fre de mà i va aturar el motor. Va sortir del cotxe d'una revolada i va obrir el capó amb l'ajuda d'un drap, per no cremar-se. El fum atrapat dins el motor es va anar deslliurant d'aquella presó: es va formar un núvol damunt el cotxe, que desprenia una olor gairebé asfixiant.

La Maria no s'ho podia creure. Encara no a mig camí i ja tenien pana. “Deu ser poca cosa, una peça trencada”, pensava la Maria. Però la Clara, que tenia davant dels ulls aquella desferra fumejant i agònica, d'un primer moment va veure clar que allò era la fi del viatge. Aquell cotxe no li donaria la satisfacció de córrer ni un sol quilòmetre més, almenys amb ella al volant. S'havia quedat sense oli, justament perquè la Clara, en revisar-lo abans de sortir, s'havia oblidat de tornar a posar el tap al seu lloc. L'oli bullent havia saltat sobre el motor lliurement, fins a clavar-lo.

El mecànic d'Àgrede, el poble on el cotxe havia dit prou, els ho va confirmar:

—A aquest cotxe se li ha de fer motor, i em representarà uns quants dies de feina entre que m'envien les peces i faig la reparació. L'única cosa que us puc oferir és un preu no massa elevat pel cotxe vell; encara en podria aprofitar alguna peça.

La Maria tenia la sensació que les seves vacances estaven sobre una corda fluixa que en qualsevol moment es podia trencar. La Clara, en canvi, automàticament va pensar que allò era una bona idea: es podrien vendre el cotxe i, amb el que en traguessin, continuar el viatge amb tren. L'únic inconvenient era com s'ho farien per arribar a una estació de RENFE.

—Si només us preocupa això, no hi ha cap problema —els va dir el mecànic—. Si demà sou ben puntuals, a les set del matí el meu germà us pot portar fins a Burgos, on ha d'anar per qüestions de feina.

Van dormir en una àrea recreativa propera al poble, on hi havia uns camps plans i una font, amb algunes taules i bancs de fusta. Era un bon lloc per a acampar i preparar alguna cosa

calenta per sopar. Allà van veure aquell noi esprimatxat, que fumava tabac de picadura i que anava descalç, amb les botes de muntanya al costat. Mentre elles soparen no els va dir res. Les observava a elles i observava el cim arrodonit de la muntanya que es distingia en la foscor, embolcallada amb una nit negra i estelada. Al nord, l'estrella polar indicava el lloc d'arribada.

A l'Hug, el noi esprimatxat, li agradava molt de mirar els estels i identificar les estrelles. De totes elles, l'estrella polar era la que li feia pensar en les seves fites, les diverses fites que al llarg de la vida es podia haver marcat i que, curiosament i gràcies a una gran tossuderia, sempre havia aconseguit tard o d'hora.

Havent sopat, el noi, descalç i fumant una nova cigarreta que s'acabava de fer, es va acostar a les noies.

—Bona nit. Viatjo sol per aquestes terres on he vingut a parar una mica sense adonar-me'n i m'he ferit els peus. No sé si teniu res per curar-me les llagues.

La Maria i la Clara anaven preparades. La Maria s'havia encarregat de fer una farmaciola amb les coses imprescindibles per anar per la muntanya. Va treure esperit de vi i gases i ho va allargar a la Clara. La Clara va ajudar l'Hug a netejar-se bé les ferides, que eren força grosses i envermellides.

Un vell del poble li havia explicat la llegenda d'aquella contrada, a l'Hug, quan ell encara no s'havia adonat de la gravetat de les seves ferides. Li havia contat que els caminants, quan s'acostaven a les terres d'Àgreda, atrets per estranyes visions, s'arribaven fins al peu del Monte Cayo i contemplaven meravellats la muntanya solitària. Durant aquesta contemplació es paraven a pensar i era llavors quan s'adonaven que l'estómac els feia soroll de buit i els peus els feien mal de tant caminar. Per això, molts caminants decidien fer una parada en aquell indret per descansar. Segons la llegenda, aquell qui pernocta en aquestes terres es lleva amb les butllofes curades i les alforges plenes. Aquest era, segons el vell, l'efecte del Déu dels Caminants —significat real de la muntanya—, que procurava per a tothom qui passava per

allí. “Els caminants”, li havia explicat el vell, “quan se n’anaven donaven les seves ofrenes i, en el mateix lloc on les havien deixades, hi naixien dolls d’aigua pura”. Fonts com aquella que tenien al davant i que, per als qui es creuen aquestes històries, podria ser el fruit de l’ofrena d’un caminant que havia descansat allí en alguna altra ocasió.

A les nou del matí ja eren a l’estació de Burgos. Aquelles terres eren una barreja d’aridesa i vida. En les zones conreables hi havia grans extensions de blat, ja segat a entrada del mes d’agost. Els turons no conreables eren pedregosos, sense pràcticament vegetació, amb la sorra de color ocre clar, tirant a blanquinós. Les bales de palla estaven apilades i distribuïdes per la superfície dels camps, de forma que trencaven la linealitat de l’espai pla o ondulat, i donaven un caire desenfadat al paisatge, menys majestuós però més viu. El viatge va ser planer i el germà del mecànic es va mostrar molt amable durant tot el trajecte.

L'Hug, amb les butllofes ja cicatritzades, s'havia afegit al cotxe que portaria les noies a Burgos. De fet, ell també tenia la intenció d'endinsar-se a les terres de nord enllà, on tenia un objectiu molt clar. Per això va decidir anar a cercar el tren que el portaria fins a Oviedo, juntament amb les noies. El tren del matí, de les 6:48 h, ja havia sortit; per tant, haurien d'esperar el de la tarda, que sortia a les 15:16 h i arribaria a Oviedo a les 19:33 h.

Mentre esmorzaven en un bar de l'estació, l'Hug va explicar a la Clara i a la Maria el seu interès per viatjar a Astúries. Ja hi havia estat alguna altra vegada, però aquest cop tenia un objectiu que l'inquietava i que volia assolir fos com fos: estava cercant una pedra vermella, per a ell, molt valuosa. Es tractava d'un mineral semipreciós que es deia fluorita. N'havia estat buscant en altres indrets, com al País Basc, Castella i Lleó i Andalusia, però mai no n'havia aconseguit ni un bocí. Només n'havia vist de color verd o groguenc. Ara, es dirigia cap a un dels jaciments més importants de la península Ibèrica, el poble costaner de Ribadesella. Les noies no tenien gaire clar a quina zona volien

passar les vacances. Potser anar a la costa era una bona idea per estar-s'hi uns quants dies de relax i platja. A més, la recerca de l'Hug les havia encuriós, sobretot la Maria. Què tenia d'especial aquella pedra?

Van ser més de quatre hores de viatge amb tren. Van esbiaixar Castella i Lleó, passant per Palència, Sahagún, Lleó, fins a Oviedo. El paisatge de Castella no va variar gaire respecte del que havien vist a Sòria i Burgos. Només després de traspasar la capital de Lleó es va produir un canvi. De lluny es començaven a deduir unes formes ondejades, una ombra muntanyosa que els ajudava a imaginar com serien les terres del nord, desconegudes per les noies i plenes de misteri per a tots tres joves. De mica en mica, es van anar introduint en el sistema muntanyós del massís occidental, Somiedo, que de lluny tenia un to negrenc, i, a mesura que s'hi acostaven, anaven distingint les diferents gammes del verd, fins a arribar al groc, i del marró, fins a esdevenir negre. Tan negre com el túnel que van travessar i que els va introduir en un altre món. En sortir-ne, l'únic paisatge possible era el de

la imaginació. Totes les muntanyes i les valls, les faldes i els rius van quedar completament coberts d'una boira espessa, que no permetia veure res a través del vidre de la finestra. La boira no es va esvaïr una mica fins ben bé arribar al nucli industrial, un cop travessat tot el massís.

Ja eren dos quarts de vuit quan van arribar a la capital del Principat d'Astúries. Se'n van informar: per arribar a Ribadesella calia agafar un autobús de l'empresa Alsa que sortia a dos quarts de nou i els podia deixar al lloc on anaven a les deu tocadetes. Van aprofitar aquella hora d'espera per menjar alguna cosa per sopar.

L'autobús va fer el recorregut Oviedo-Arriondas-Ribadesella. Era sorprenent la verdor de la superfície sinuosa i fresca dels camps de gespa o de blat de moro, que no feien pensar que a pocs quilòmetres hi havia la immensa mar cantàbrica. Aquest aspecte del paisatge tampoc no donava cap idea dels penya-segats que resseguien bona part de la línia que separa l'aigua

*El senderol que conduïa
a la costa tenia un aspecte
francament selvàtic.*

salada de la terra ferma. Quan l'autobús els va deixar a Ribadesella, un poble típicament turístic, ja era tard i començava a fosquejar. Van caminar una hora ben bona per la carretera, en direcció a Gijón, i es van desviar cap al poble de Barredo fins a arribar en un càmping d'aspecte acollidor, molt proper a la platja de la Vega. Hi van passar la nit.

Quan la Clara i la Maria es van llevar, l'Hug no era al seu sac. El cel estava tapat, amb enormes núvols de formes arrodonides que s'acostaven a la costa provinents de la serralada. Van esmorzar i van agafar el camí de la platja. El senderol que conduïa a la costa tenia un aspecte francament selvàtic. Sortia paral·lel al càmping i a un rierol modest que tenia un to marronós, potser per l'efecte del plugim que havia caigut durant la nit. A banda i banda del riu, la vegetació les feia sentir en un altre continent. El sotabosc era molt poblat. Hi havia falgueres, cues de cavall espigades, esbarzers entortolligats amb altres arbustos i una

A hiker wearing a red backpack and dark shorts is walking away from the camera on a dirt path that winds through a grassy hillside. A small dog is walking ahead of the hiker. In the background, there is a small village with several houses and a larger hillside under a clear blue sky.

*Només calia resseguir el camp
fins a un lateral i tornava a sorgir un
caminoi que conduïa fins a un petit turó.*

planta de flor taronja que espurnejava de color tot aquell enrenou de fulles i tiges. I la vegetació s'alçava, amb arbres altíssims, sobretot eucaliptus que donaven un caire exòtic al senderol. Els eucaliptus, amb els seus troncs escardalencs, es veien envaïts per unes heures entremaliades que des del terra anaven guanyant terreny cap al cel i vestien els troncs prims dels eucaliptus i de qualsevol altre arbre que hi convisqués, ja fos un faig o un plàtan. Alguns troncs secs i allargassats arrencats pel fort vent i el temporal d'altres èpoques de l'any donaven un toc feréstec al paisatge. Fins i tot el caminó quedava entretallat per aquest fenomen provocat per la natura i que els permetia tenir una visió horitzontal de tota la llargada que podia assolir un arbre aromàtic com aquell.

Les dues noies no podien imaginar que a uns tres-cents metres els apareixeria una platja esplendorosa, flanquejada per abruptes penya-segats verds, amb la vora irregular que deixava marcada l'escuma de les onades llunyanes i vives que feien respectar aquella immensa mar cantàbrica. El paisatge més espès es

*La sorra de la platja era molt fina,
i aviat quedava endurida per la humitat
que desprenia el rompent.*

va anar aclarint en arribar a una pomereda. Només calia resseguir el camp fins a un lateral i tornava a sorgir un caminó que conduïa fins a un petit turó. Des d'aquella posició, es veien dues estagues a banda i banda del caminó en el mateix punt en què s'acabava la visibilitat. Un crit greu i estrident les va alertar. Tres ocellots negres les observaven des de les estagues. A mesura que s'hi acostaven, els cautelosos corbs, un per un, van anar alçant el vol i tornaren a aterrar en una horta que quedava a la dreta del camí. Des d'allà, les continuaren observant. En traspasar les estagues, ja solitàries, van albirar la immensitat del mar, conegut i alhora desconegut per aquelles noies.

La sorra de la platja era molt fina, i aviat quedava endurida per la humitat que desprenia el rompent, que amb la marea alta podia arribar fins molt a prop de les quatre cases que van vorejar. En aquella hora, però, la marea era prou baixa i van caminar en direcció est. Van arribar fins al final de la platja, on la soscavació de la roca per l'embat era una formació que combinava calcàries i dolomies, a la qual se sobreposava una successió rítmica

de calcàries i margues. Enmig de l'esvoranc, la Maria va distingir, gairebé per casualitat, una marca que es podria ben bé dir que era una petjada de dinosaure: se'n perfilaven perfectament els tres dits punxeguts d'una pota. Més tard van saber que allò eren terres de dinosaures i que hi havia petjades d'aquests éssers que visqueren durant el mesozoic en tot el tram costaner que anava des de Gijón fins a Ribadesella. I no només els dinosaures havien deixat constància de la seva existència en aquella zona, feia milions i milions d'anys. També hi havia existit una fauna rica i variada poc imaginable actualment, com cocodrils, tortugues i rèptils voladors.

Al migdia, al càmping, on havia reemprès el plovisqueig que els havia acompanyat durant la nit, la Clara i la Maria van poder explicar les seves descobertes a l'Hug, que tampoc no havia perdut el temps. L'Hug també s'havia acostat a la platja, on hi havia una caseta blanca amb un petit jardinet i un cartell visible a la porta on deia: "Sell and exchange minerals". Era la casa d'un autèntic comerciant de minerals, que havia advertit l'Hug que a

la costa difícilment trobaria cap bocí de fluorita, ja que els jaciments existents estaven molt explotats.

—Aquí et costarà molt trobar pedra bona. De fluorita vermella, és pràcticament impossible de trobar-ne. Els avis de la zona parlen de l'existència d'un cristall vermell, però diuen que és una pedra sagrada. Pocs han gosat buscar-la, i ningú no n'ha trobat el rastre —li va dir el comerciant.

La tarda de pluja, l'Hug se la va passar estudiant meticulosament el mapa. Astúries era una zona muntanyosa per excel·lència. Allò que l'havia fet més famosa eren els Picos de Europa, dividits en tres massissos: l'occidental o El Cornión, el central o Los Urrieles i l'oriental o Andara, que era el menys espectacular.

—Covadonga és un lloc sagrat —va comentar la Maria.

—Sí, però és excessivament turístic. L'única cosa sagrada actualment per a la gent d'allà és fer peles amb els *souvenirs* —va rebatre la Clara.

*Covadonga és
un lloc sagrat.*

Les noies tenien raó. Per això l'Hug es va centrar en el massís occidental, on hi havia Covadonga. A la part més turística no hi trobarien res, és clar. Però... l'Hug va trobar un lloc interessant per a explorar. Tenia un mapa antic, on figurava una cova integral que se suposava que connectava directament amb la Santa Cueva, el centre neuràlgic i religiós de Covadonga. El comerciant li havia donat una pista —trobaria el que buscava en un lloc sagrat— i el mapa li'n donava una altra. Els mapes posteriors a aquell no marcaven la cova, però potser, simplement, n'estaven camuflant l'existència. L'endemà partiren cap a aquella zona. Les noies tenien curiositat, i també volien continuar per fer aquell camí.

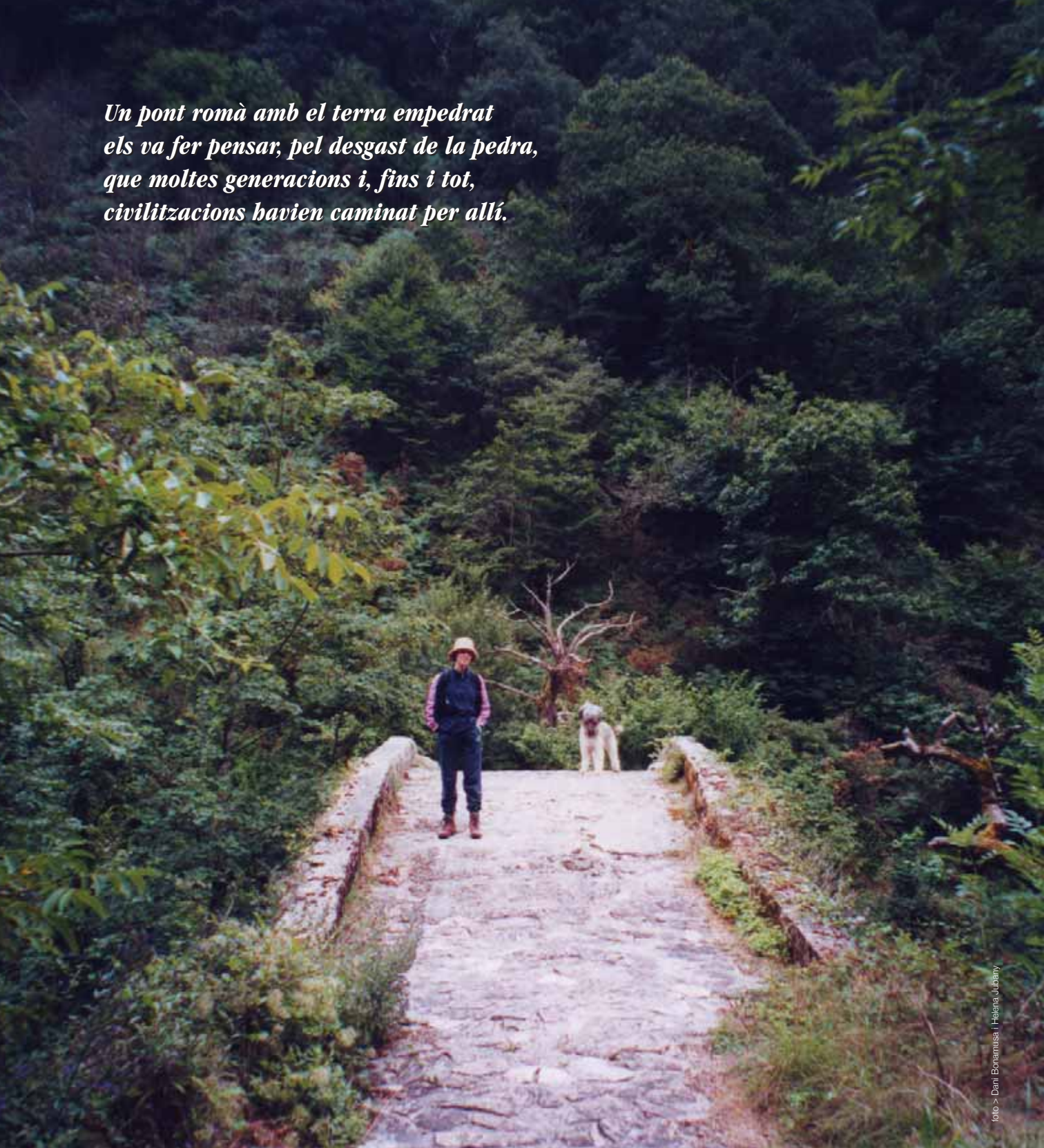
Es van llevar aviat. A les 9:10 h ja eren a Ribadesella per agafar l'autobús que els portaria a Cangas de Onís, fent transbord a Arriondas. A tres quarts de deu començaven a caminar en direcció sud, fins a trobar la bifurcació entre el riu Sella i el Dobra. Van agafar el camí que vorejaria el Dobra. L'inici de la ruta era majestuós. Un pont romà amb el terra empedrat els va fer pen-

A hiker wearing a wide-brimmed hat and a backpack is walking away from the camera on a stone path. The path is carved into a rocky slope on the left and is surrounded by dense green vegetation on the right. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

*Van agafar el camí
que vorejaria el Dobra.*

sar, pel desgast de la pedra, que moltes generacions i, fins i tot, civilitzacions havien caminat per allí. El camí era més alçat que el riu i l'anava seguint en paral·lel. Al cap de pocs minuts, el viarany s'apartava una mica del riu i els en separaven uns camps verds i puntejats de flors grogues —dents de lleó— i d'arbres fruiters distribuïts de forma irregular. Els camps no eren accessibles als caminants. Eren propietat de petits masos o casones que es protegien mitjançant tanques de filferro o bé esbarzers carregats de móres encara vermelles; els faltaven ben bé uns quinze dies o tres setmanes per madurar i assolir aquell gust dolç i la textura melosa. Passat aquest tram, el camí retrobava el riu i es convertia en un caminó estret i cobert a banda i banda de la vegetació pròpia de la zona fluvial. A partir d'aquest punt, veure el riu i la seva evolució era tot un espectacle. El riu s'estrenyia i s'eixamplava al seu lliure albir, i al de les muntanyes i roques que l'encanonaven; tenia trams ràpids, cascades, corrents... i zones calmades, embassades, tolls en què l'aigua feia un petit descans.

*Un pont romà amb el terra empedrat
els va fer pensar, pel desgast de la pedra,
que moltes generacions i, fins i tot,
civilitzacions havien caminat per allí.*

L'Hug sabia que en aquell lloc havia d'estar atent. Calia trobar l'entrada d'una cova que li permetés el primer pas cap al tresor que buscava. El caminó es va enfil·lar per un pedrís que feia unes escales. Al mig del pedrís, a l'esquerra del senderol, va aparèixer una boca de cova que no arribava a fer un metre d'alçada per uns vuitanta centímetres d'amplada. A l'Hug se li va posar cara de satisfacció. Però no seria tan senzill com es pensava. La vella topografia que tenia indicava que per aquell indret hi havia una cova que connectava amb Covadonga. Va fer aturar la Clara i la Maria, que anaven ben distretes observant espiadimonis i parelles de papalones de mil colors subtils que festejaven de vol en vol. Veure aquells animalons voladors era per a elles un dels grans plaers de la natura, una mostra de vida intensa però efímera.

L'Hug va preparar el material per endinsar-se a la cova. Va demanar a les noies que es quedessin a fora i que entressin si ell les avisava: si veia que trobava res que valgués la pena, faria un crit. Les noies van esperar, tot vigilant les motxilles. Mentrestant, l'Hug s'hi va introduir uns quants metres, però no veia cap pas

*Al mig del pedrís,
a l'esquerra del senderol,
va aparèixer una boca
de cova.*

clar. Gràcies al carborer que duia encès, va anar examinant la poca superfície del receptacle, però no trobava cap forat, cap foradet, cap indicatiu que per allí hi pogués haver el seu tresor amagat. Al cap de tres quarts d'hora va desistir i va sortir decebut.

—Què? Has trobat alguna cosa? —li va preguntar la Clara.

—No res, això és una falsa cova. No deu ser aquí — va respondre l'Hug.

Van continuar pel caminó. L'aigua del riu s'anava fent menys accessible, el camí anava agafant alçada fins que finalment es va separar de nou del riu i va travessar una esplanada de falgueres. A pocs metres va aparèixer una olla d'aigua rodona i fonda: era la Olla de San Vicente. Malgrat que el cel estava enteranyinat, feia xafogor. La Clara i la Maria no s'ho van pensar dues vegades: es van treure la roba i, nues, es van ficar dins l'aigua, que era fresca i cristal·lina. Semblaven dues *xanas* precioses, aquelles fades que habiten als rius, als llacs i a les coves, i que generalment són benèvoles. Les cabelleres d'ambdues,

negra brillant la de la Maria, ataronjada i ondejada la de la Clara, que feia joc amb els seus ulls color de mel, eren pròpies de les nimfes de qui tant es parlava en aquelles contrades. Les gotes d'aigua lliscaven pels seus cossos joves i les seves pells fines i clares.

L'Hug es mirava l'escena mentre es feia un altre dels seus cigarrets, però els seus ulls anaven més enllà de les noies, a pesar de la seva bellesa. El noi tenia la ment bloquejada. L'únic que el preocupava era trobar una altra cova. Després del bany, a elles se'ls va obrir la gana i van menjar pa amb formatge i embotit. L'Hug va menjar poc, no tenia gaire gana.

De tornada, van desfer el camí que havien fet. Però així que hagueren passat de llarg la falsa cova, l'Hug, que continuava revisant totes les possibles obertures, va veure un foradet allargat a la paret. No feia més de mig metre d'amplada i uns pocs centímetres d'alçada, els justos perquè el noi entrés arrossegant-se en aquella estranya gruta. Al cap d'uns quants minuts les noies van

sentir com les cridava perquè hi entressin. Potser havia trobat alguna cosa. La Clara i la Maria hi van entrar. La Clara anava al davant i la Maria al darrere. Es van introduir a la cova, tota fosca. Es van arrossegar pel conducte fins que van sortir en una galeria. Ho van veure perquè la llum del carborer de l'Hug il·lumina-va l'estança. Allò era màgic. La Maria mai no havia vist una galeria per dintre. Es va quedar meravellada de la multitud de formes que feia la roca que les acollia i es va espantar per una mena de fressa que se sentia uns quants metres més endins. Van caminar una estona, tots junts. Aquella podia ser l'entrada a la cova integral, creia l'Hug. Per l'aspecte de tot allò, la galeria havia de tenir molta fondària. L'excursió, però, es va acabar abans que no s'esperaven. El terra era moll, i el nivell de l'aigua anava creixent cada cop més fins a convertir-se en un llac subterrani. L'Hug va tirar una pedra uns quants metres enllà i aquesta es va submergir fins ben avall. A l'altra banda del llac possiblement hi havia un passadís que els podia portar a l'interior, fins a l'altre costat, però no tenien ni el temps ni els mitjans per prendre un risc

A dirt path leads from the foreground towards a stone bridge in the distance. The path is flanked by dense green vegetation and trees. In the background, a hillside is visible under a clear sky. A small, simple structure with a red roof is partially visible on the right side of the path.

*Van dormir en una caseta
que hi havia al costat del pont romà
de l'inici del camí.*

d'aquella magnitud. L'Hug volia assolir el seu somni, però no pas arriscar la seva vida.

Van dormir en una caseta que hi havia al costat del pont romà de l'inici del camí. Els amos de la casa els van donar permís perquè s'instal·lessin al paller de la casa. L'Hug pràcticament no parlava, únicament tenia la mirada fixa en el tros de paper amb símbols que li indicava en quin punt es trobava i què hi havia en aquella zona, quines coves podia trobar. La Clara i la Maria s'ho passaven d'allò més bé comentant les novetats del dia: l'excursió pel riu, el bany a l'estany, l'entrada a la cova... El contacte amb la natura les revitalitzava. A la Maria li agradava d'explicar històries, sobretot les relacionades amb aquella contrada.

—T'imagines que de cop i volta, en la foscor, hagués aparegut el *cuélebre* —deia la Maria.

—Quina història t'inventes ara? —va respondre la Clara—. Què és això del *cuélebre*?

—Doncs el *cuélebre* és un ésser allargat, com una serp, i amb el cos ple d'escames. Té cap de drac i es desplaça mitjançant les seves ales, semblants a les de les ratapinyades, però d'unes dimensions descomunals. Normalment habiten a les coves i als boscos. Són guardians de grans tresors, els agrada d'encantar les donzelles boniques i devoren sense compassió el bestiar i els homes. De fet, són capaços de matar amb la mirada. Expliquen que una vegada, a La Robellada —terme municipal d'Onís—, en una font, que a partir de llavors s'anomenà La Fuente del Cuélebre, hi havia diversos veïns. Tot d'una, van sentir una veu greu i profunda i tots van perdre la set de cop i van fugir corrents. Molts creuen que aquella era la veu del *cuélebre*, mentre que d'altres justifiquen el fet explicant una història més probable, encara que no tan imaginativa. Diuen que en un indret proper i més elevat hi ha El Pozu la Cojita, on els veïns llançaven els gossos per no sacrificar-los. Els gossos llançats allà buscaven per tots els racons la manera de sortir-ne i aquell forat els conduïa a prop del mar, a l'alçada de la font, on es posaven a bor-

dar. Els veïns de la zona tenen costum de llançar carn al pou, perquè creuen que d'aquesta manera els gossos sobreviuen i els poden atribuir aquell soroll. Així, poden evitar de creure en l'existència del temut *cuélebre*.

La Clara no se'n creia ni un bri d'aquelles històries, però li agradava escoltar-les, l'entretenien. La Maria tampoc no se les acabava de creure, però li encantava explicar-les i escoltar com les hi explicaven. Abans d'iniciar el viatge, s'havia informat una mica de la mitologia asturiana, i ara fruïa compartint amb els companys aquelles fantasies. Tot sovint pensava que li hauria agradat escriure ella mateixa aquelles històries imaginàries, expressar-se lliurement. Tanmateix, mai no havia gosat d'escriure ni una línia. No se sentia prou segura, prou capaç d'iniciar una aventura literària com aquella. Finalment es van adormir. L'Hug va estar una estona més rumiant i remirant el mapa.

Malgrat que el cel estava ennuvolat i que queia un plugim que no semblava que hagués de parar, els joves van agafar l'autobús de les 11 en punt del matí que sortia de Cangas de Onís i els portaria a Arenas de Cabrales. L'Hug havia convençut la Clara i la Maria que un dels llocs sagrats, no pas per la religió, sinó pels alpinistes i sobretot pels escaladors, era el Picu Urriellu, el cim més emblemàtic de la zona. De fet, era el pic més inaccessible dels Picos de Europa, i havia assolit el sobrenom de “muntanya assassina” per les moltes vides d'escaladors que s'havia endut quan havien intentat coronar-la. Havien de desplaçar-se al massís central. Van passar per diversos pobles que tenien un caire rural: Corao, Benia, Robellada, Carreña, fins a Arenas de Cabrales, on van arribar a les dotze toques. A partir d'allà, haurien de caminar fins al poble de Sotres, on s'accedia per una carretera plena de revolts i de túnels, que vorejava primer el riu Cares, fins a Puente Poncebos, i després el riu Duje. A la seva dreta quedava la Peña Main, un pic d'uns 1600 metres d'alçada, que van anar resseguint durant tota la tarda. Van arribar reben-

tats al poble, on van decidir menjar calent i dormir tou en un dels dos albergs que hi havia a Sotres. Havien caminat disset quilòmetres, parant ben poques vegades per menjar i beure una mica. L'endemà els esperava la pujada fins a la base del Picu Urriellu; haurien de superar un desnivell de mil metres per arribar al refugi. Necessitaven descansar bé si volien arribar-hi.

Un glop d'aquella aigua fresca era el millor regal que els podien oferir. L'ascensió havia estat dura, tot i que no tant com s'havien esperat. Sortiren ben de matí de Sotres i s'aproparen fins als hivernals del Texu. Allà s'iniciava el camí ample i zigzaguejant del coll de Pandébano. Hi havia un joc de boires calitjoses i atapeïdes que es desplaçaven contínuament per la línia que separava la falda verda de les muntanyes de la zona rocallosa, més elevada. El camí feia força pendent, però en una hora llarga van ser al capdamunt del coll. En aquell punt de la ruta, la vegetació era força baixa, de falgueres i altres arbustos i flors dels

*El verd de la vegetació
es començava a combinar amb
amples parets de roca que mostraven
al caminant les marques allargassades
i enclotades que havien deixat les
llàgrimes de les pluges i del desgel.*

marges. Hi havia bestiar, sobretot vaques, que mastegaven incansablement l'herba dels prats. El camí es va anar estrenyent fins a esdevenir un caminó de mig metre d'amplada a partir del refugi de la Terenosa. L'entorn va anar variant. Era curiós que els boscos no fossin de coníferes, sinó de fagedes que cobrien tot el rost com un mantell. El verd de la vegetació es començava a combinar amb amples parets de roca que mostraven al caminant les marques allargassades i enclotades que havien deixat les llàgrimes de les pluges i del desgel. La roca càrstica i grisosa es deixava modelar per l'aigua que en diferents èpoques de l'any hi corria. Bona part del camí era més aviat planer que no pas costerut. Mantenien l'alçada i n'anaven guanyant, molt a poc a poc, gairebé sense adonar-se'n. Ja portaven dues hores i mitja caminant quan van assolir el coll Vallejo, a partir del qual el paisatge es feia més impressionant. El pas estret que permetia superar un esperó era realment vertiginós, tot i que la boira no deixava veure el fons de la vall. El verd de les plantes anava desapareixent, per fer pas a la roca calcària majestuosa que donava forma

A woman wearing a tan bucket hat, a black sports bra, and light-colored shorts is sitting on a rocky mountain trail. She is holding a red water bottle and looking towards the camera. Next to her, a shaggy, brown dog is sitting on the rocks. The background features a steep, rocky mountain slope with sparse green vegetation and a large, light-colored rock formation in the distance under a clear sky.

*Ja portaven dues hores i mitja
caminant quan van assolir el coll Vallejo,
a partir del qual el paisatge es feia
més impressionant.*

a tot el voltant muntanyós i que caracteritzava també les fondes valls curulles de pedres i pedretes que davallaven per les tarteres. Quedaven dues hores de marxa. El camí va iniciar un seguit de ziga-zagues en el tram més costerut. Sobrepasat un gros pedregar, unes zones encara prou verdes acollien ramats de cabres que pasturaven en calma, i que eren la clau de l'elaboració del formatge cabrales, joia gastronòmica d'aquell indret. Allí van fer una parada; havien de racionar l'aigua, ja que no en trobarien fins a arribar al camp base, al refugi.

A la sortida, tots tres s'havien proveït d'aigua, però el nivell de les cantimplores anava baixant a cada nou glop de vida que anaven necessitant. Després del descans, van abordar l'ascensió més dura. El paisatge es va anar transformant en un autèntic caos de roca. Les immenses pedres que hi havia a banda i banda del senderol feien feredat. Només d'imaginar com podien haver arribat fins en aquell punt de la falda de la muntanya posava la pell de gallina. Ja faltava poc. Aquelles pedres feien pensar que alguna vegada, fa molt i molt de temps, podrien haver format

A photograph of a hiker and a dog on a rocky mountain trail. The hiker is wearing a red tank top and dark shorts, and the dog is a brown and white breed. They are standing on a path made of large, light-colored rocks. In the background, there is a large, craggy rock formation and a clear blue sky.

*Les immenses pedres
que hi havia a banda i banda
del senderol feien feredat.*

part del gran monòlit que volien aconseguir. Finalment, es va veure el refugi, al capdamunt del camí, just a la base del Naranjo de Bulnes, nom turístic del Picu. Una font perfectament condicionada donava la benvinguda als caminants, que ja no s'havien de preocupar per beure el glop just per refrescar la boca. L'aigua cristal·lina rajava a dojo d'aquell sortidor que convidava a la vida. Davant d'ells es presentava imponent la paret oest del Picu, la paret que s'havia fet famosa pel seu to ataronjat quan hi tocava la llum de la posta de sol, i que ara només podien deduir, perquè una gran massa de núvols envoltava aquell monument que havia esculpit la naturalesa.

L'Hug solament va necessitar un parell d'hores per descansar una mica i menjar alguna cosa. La resta del dia se'l va passar inspeccionant tota la zona per trobar algun forat prometedor, alguna vulva creada per l'erosió de la muntanya. Va voltejar tot el diàmetre de la immensa roca. La paret nord era la més accessible, però no per això segura del tot. Va grimpar una mica. A sota li quedava un *jou* —un gran forat entre muntanyes—,

d'una profunditat considerable. Veia, no gaire amunt de la paret, una bretxa que podia ser el seu objectiu.

La Clara, la Maria i l'Hug es dirigien cap a la cova. Havien dormit bé, al refugi, i anaven ben alimentats. Els esperava un dia dur de recerca i curiositat entre estalactites i estalagmites. L'entrada era força senzilla. Davant de tot anava l'Hug, amb el carborer encès. El seguien la Maria i la Clara. En cert punt de l'ampla galeria es van aturar: hi havia un passadís estret que prenia una nova direcció, muntanya endins. L'Hug hi volia entrar: la fluorita, sobretot la vermella, es trobava en racons insospitats de les cavitats més fondes, i ell tenia un pressentiment. Van decidir que la Clara es quedaria en aquell punt, aguantant el cap d'un cordill que l'Hug sempre duia per si de cas. Era important que no es perdessin, i aquell cordill llarg, d'uns tres-cents metres, seria el seu guia per al retorn. La Maria i l'Hug es van introduir a l'estret passadís. Havien d'anar mig ajupits, fins i tot hi havia

trams en què anaven a la gatzoneta. Van superar els tres-cents metres que tenia el cordill, però l'Hug volia continuar.

—Si caminem un tros més, no ens perdrem. Això està controlat —va dir el noi.

Van continuar un tram més, fins a sortir a una nova galeria. El brogit de l'aigua produïa certa intranquil·litat. Davant d'ells va aparèixer un llac, que semblava que tingués prou profunditat. L'Hug, que no parava d'observar tots els racons, va localitzar, inscrustada a la paret, una porció de pedra diferent de la resta. La seva textura era fina i les puntes dels seus dits van anar resseguint unes figures geomètriques perfectes en forma de cubs cristal·lins. Amb el llum del carborer va identificar una lluïssor vermellenca. Era just el que buscava. Va treure el piolet que duia a la motxilla, i una mica nerviós va picar els contorns d'aquella joia que acabava de trobar. En el mateix instant en què el roc es va desprendre de la paret, la Maria i l'Hug van sentir un terrabastall. Tots dos es van espantar, gairebé tremolaven.

Aquell soroll havia produït una mena d'eco en tota la cavitat, que l'havia fet més monstruós encara del que podria haver estat en realitat.

La Maria, malgrat el seu temor, es va asserenar. Certament, s'imaginava el pitjor. Amb un to de veu trencat i un xic histèric, va dir:

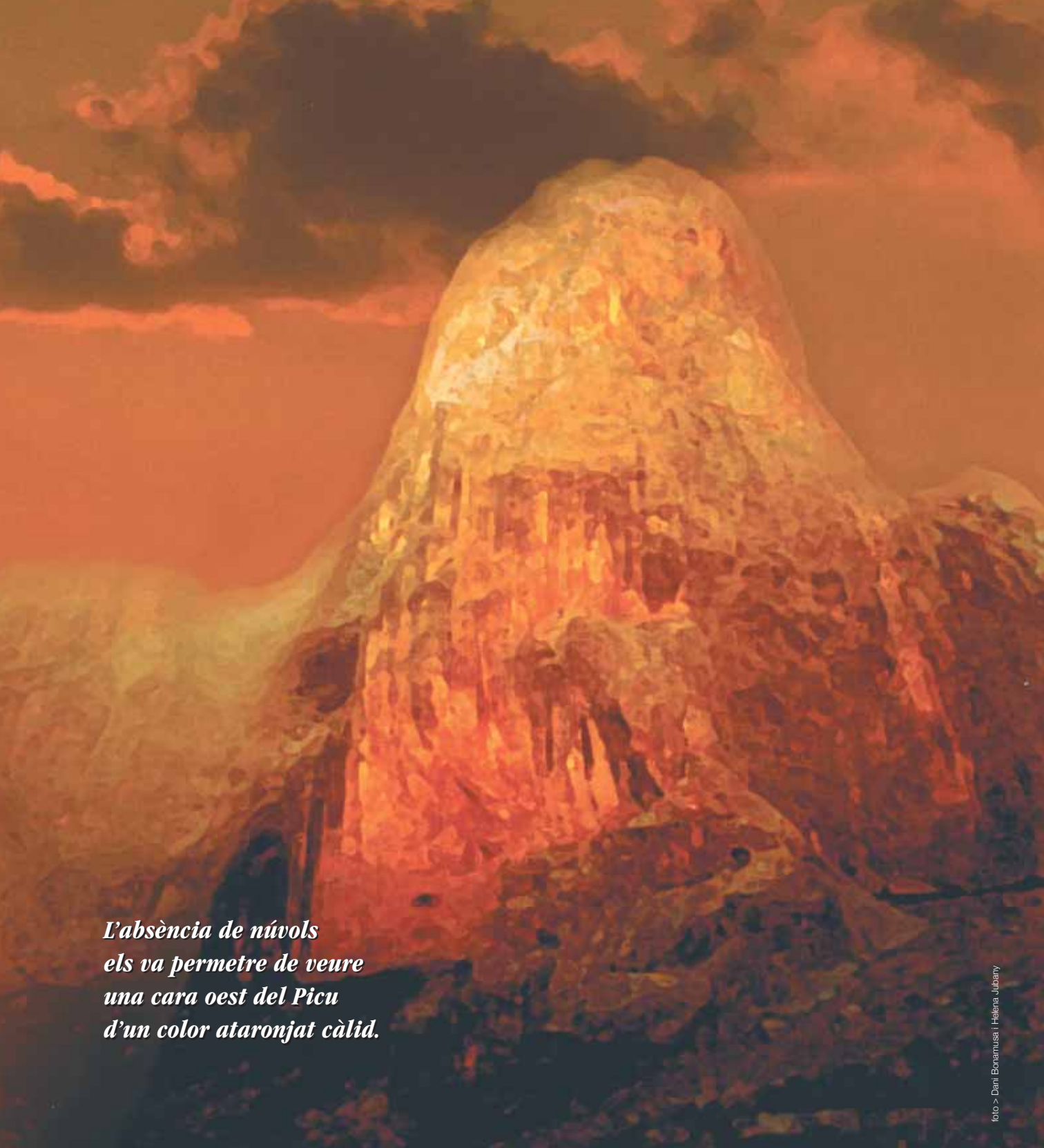
—Corre, Hug. Encenguem els frontals i dirigim la llum sobre la superfície del llac.

Tot i no entendre la raó d'aquella ordre, l'Hug va reaccionar immediatament. Ell no tenia cap idea millor. La llum es va reflectir en l'aigua gèlida, i uns segons després es va sentir de nou un terrabastall, més fort encara que el que havien sentit uns instants abans. Un núvol de fum va sorgir d'una pila de pedres esmicolades que semblaven el producte d'un esllavissament i que quedava a la seva esquerra, a la riba del llac subterrani. El fum es va anar esvaint, i els nois s'hi van acostar. Davant d'ells, entre la pila de roca, descansava un esquelet llarg i prim amb una mena de

membranes —possiblement havien sigut ales—, que es podien deduir a la meitat superior d'aquell cos amb el cap allargassat al qual s'unia una dentadura prominent.

—No n'estic del tot segura, però crec que hem mort el *cué-lebre!* —va dir la Maria amb un deix d'emoció i alegria alhora—. L'única manera de liquidar el monstre era fent que s'emmirallés ell mateix. I ho hem aconseguit.

Van emprendre el camí de retorn precipitadament. Ja tenien el que volien; la por se'ls havia ficat dins el cos, i calia sortir d'allà al més aviat possible. Van recuperar el fil que havien deixat uns metres enrere, a l'interior del passadís. Quan van arribar al punt on havien deixat la Clara, no hi era. Sí que hi era, però no la van veure fins al cap d'uns segons, arraulida en un racó, gairebé petrificada i tremolant. La van tocar; estava gelada. Havia agafat fred i no es podia moure. L'Hug i la Maria la van estar refregant una bona estona, fins que va tornar a recuperar la temperatura corporal.

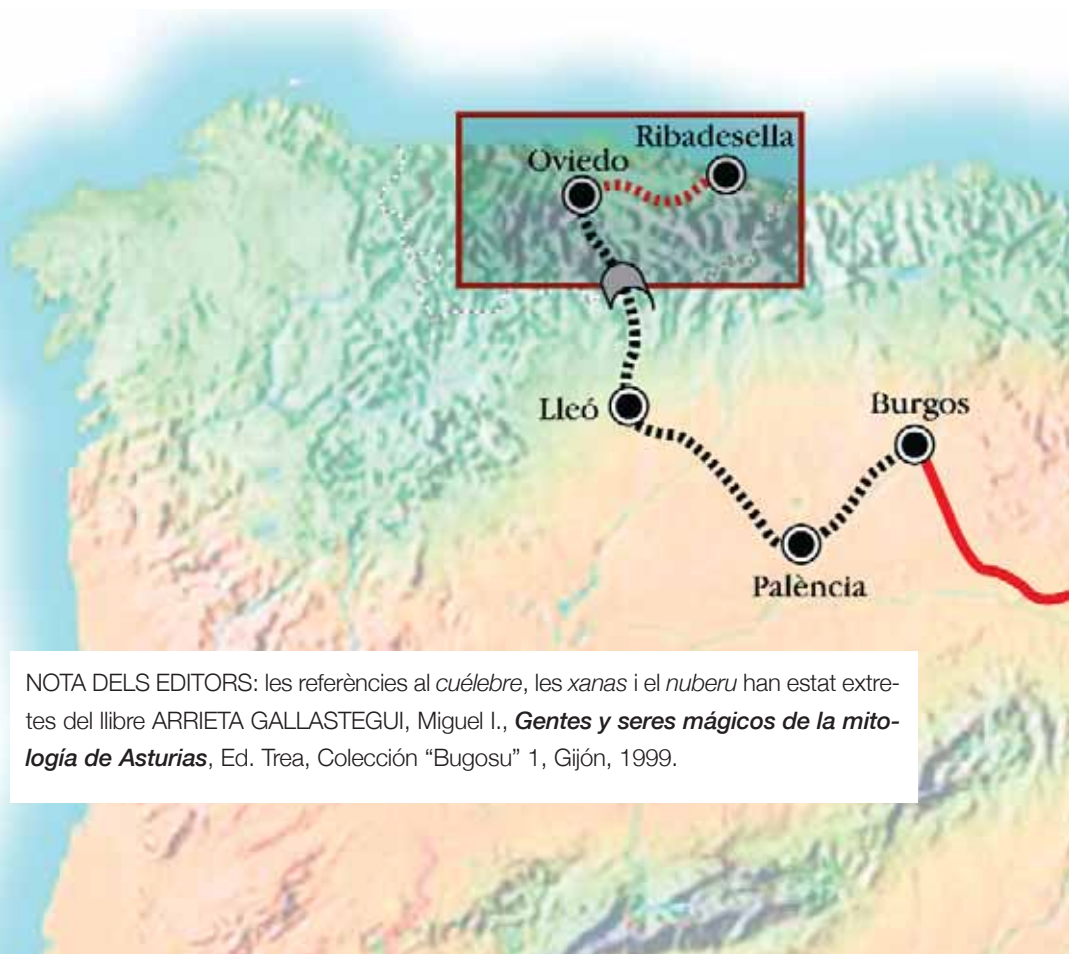

*L'absència de núvols
els va permetre de veure
una cara oest del Picu
d'un color ataronjat càlid.*

En sortir de la cova, el sol es va reflectir en el tros de pedra que l'Hug havia arrencat de l'interior. Per sorpresa d'ell, el to vermellós que havia identificat a dins ara es veia clarament d'un color porpra preciós. No era exactament el seu objectiu. La roca vermella tenia una energia més potent; però no volia desestimar aquella troballa que tant li havia costat d'aconseguir. Potser el *cuélebre* havia estat seguint les seves petjades, per custodiar aquell tresor preciós; potser havia aprofitat la soledat de la Clara per encantar-la com a tantes altres noies boniques. Potser havien emmirallat el monstre, i per això ara eren vius. O potser, simplement, els nois s'havien salvat d'unes esllavissades subterrànies i l'esquelet només era les restes d'algun rèptil volador prehistòric; i la Clara podia haver agafat fred d'estar allà, quieta, esperant el retorn dels companys.

Fet i fet, al final del viatge el *nuberu*, aquell gegant malèfic que viu als núvols i amb qui havien conviscut tots aquells dies, els havia concedit una treva. Diuen que és un ésser que, provinent d'Egipte, s'encarrega de provocar tempestes i pedregades

amb l'aigua que extreu del Nil. Des del refugi van poder contemplar una posta de sol preciosa. L'absència de núvols els va permetre de veure una cara oest del Picu d'un color ataronjat càlid, com els cabells de la Clara, com aquells ulls color de mel, que ara tenien una brillantor especial.

NOTA DELS EDITORS: les referències al *cuélebre*, les *xanas* i el *nuberu* han estat extretes del llibre ARRIETA GALLASTEGUI, Miguel I., *Gentes y seres mágicos de la mitología de Asturias*, Ed. Trea, Colección "Bugosu" 1, Gijón, 1999.

- Acampada o bivac
- Càmping
- Alberg o refugi
- Casa particular
- Autopista o autovia
- Trajecte en tren
- Carretera
- Pista
- Recorregut a peu

“Viatjar ens fa tolerants”

Les galettes mágiques

Les galetes màgiques

Era un dia qualsevol. Faltava poc per les vacances d'estiu. En pujar les escales de casa, la Paula va sentir una agradable olor d'alguna cosa que s'estava coent al forn.

—Mmm. Quina oloreta més bona —va dir-se per a ella mateixa.

A l'hora de sopar les postres van ser delicioses. Aquelles galetes rodones i de colors que havia fet la mare tenien un gust exquisit.

—Aquesta recepta la guardaré. Me l'ha donada una dona que ha vingut a viure al poble —va comentar la mare de la Paula—. Ens hem trobat a la perruqueria i xerrant xerrant... Sembla estranya, aquella dona, però almenys sap cuinar.

Llàstima que en Quim, el germà petit de la Paula, no les va poder tastar, les galetes. Tenia mal de panxa, i només podia menjar arròs bullit.

Aquella nit, quan va ser l'hora d'anar a dormir, a la Paula no li venia la son. Es va aixecar del llit i es va acostar a la finestra. La va obrir de bat a bat, i, sense proposar-s'ho, va pujar sobre l'ampit de la finestra i va estendre els braços, els va obrir com si fossin dues ales enormes. Per un instint desconegut per ella, es va abocar endavant i la sensació que va tenir va ser meravellosa. Damunt l'aire, damunt el buit, la Paula flotava, més ben dit, volava. Va començar a desplaçar-se amb gran agilitat. Aquella sensació la feia sentir lliure, i el més bo era que no es tractava de cap somni.

Va volar i volar sense parar. Va viatjar fins tan lluny que va arribar, fins i tot, a un país on ja era de dia. Des del cel, la Paula va albirar un país preciós; podia distingir dues illes. La que quedava més al nord tenia forma d'estrella esbiaixada i la del sud era

allargada. Va anar perdent alçada; volia veure què li oferien aquelles terres tan verdes. Quan es va anar acostant a la superfície, va descobrir una combinació màgica entre el mar i la muntanya. Semblava que aquell oceà immens jugués a fet i amagar quan s'introduïa en els fiords, aquelles entrades del mar a la terra que resseguien les altes parets muntanyoses.

La Paula es va introduir en una d'aquestes boques que s'endinsaven en l'illa en forma d'estrella, l'illa que quedava més al nord. Volava arran de mar, i es va acostar a una badia acollidora. En tocar-li els peus a terra va tenir una sensació molt especial. Justament era aquella terra la que la feia sentir-se especial.

Es va asseure sota un arbre magnífic. La capçada era arrodonida i molt abundosa de fulles i branques. Quan estava allà descansant, observant aquella mar esplendorosa, va sentir un soroll suau damunt seu. De l'arbre va baixar una nena d'uns deu anys, morena i amb una cabellera llisa que li arribava a la cintura. La nena se li va acostar i va fregar el seu nas amb el de la Paula.

—No t’espantis, aquí ens saludem així —va dir en un anglès perfecte.

“Quina manera més peculiar de saludar”, va pensar la Paula. De fet, aquest ritual li recordava els costums dels esquimals. Sort que a escola havia après una mica d’anglès, i per això van poder intercanviar algunes paraules. La nena morena es deia Nicole, i vivia en una caseta de fusta en aquella badia, amb la seva àvia. Les terres on eren s’anomenaven Nova Zelanda, i allà era costum que els nens s’eduquessin amb els avis, no pas amb els pares, com era el cas de la Paula.

La Nicole anava descalça, i no era justament perquè fos pobra. La seva família era humil, sí, però no havien passat mai gana ni els havia faltat de res.

—Molta gent va descalça aquí. És més còmode—li va explicar la Nicole—. Aquest és el meu arbre preferit, m’hi passo hores i hores llegint o amagant-m’hi quan jugo amb els meus cosins. Em vénen a veure cada estiu, saps?

A la Paula li feia molta gràcia tot el que li explicava la Nicole; era una altra manera de viure, i la trobava molt interessant.

—El meu pare és d'origen anglès i la meva mare és maori, una cultura que viu a l'illa des de fa uns vuit-cents anys—va continuar explicant la Nicole—. Jo visc amb la meva àvia maori; ella me n'ensenya la llengua i els costums. Els maoris i els colons vinguts d'altres parts del món, sobretot d'Anglaterra i d'Irlanda, ens entenem i ens respectem.

Era una gran sort poder conviure en pau, tot i la barreja de cultures tan diferents. La predisposició cap al respecte i la tolerància envers els altres creava un ambient de tranquil·litat, que s'adeia a un paisatge tan agradable a la vista i a la resta de sentits.

—M'agrada molt el teu país, Nicole —li va dir la Paula—. M'agradaria tornar-te a veure, si mai puc tornar. De fet, no crec que et puguis creure com m'ho he fet per arribar fins aquí. No n'estic del tot segura, però crec que he menjat unes galetes de colors que m'han ajudat a volar.

—Quines coses més curioses que teniu, al teu país. Ja que parles de menjar, l'àvia m'està esperant per dinar. Me n'he d'anar. Fins aviat, Paula.

Certament, la Paula havia sortit a mitjanit, quan a Nova Zelanda era justament migdia. La Nicole havia de dinar. A casa, l'àvia li havia preparat marisc i algues que ella mateixa havia collit de la badia.

La Paula també havia d'anar pensant a tornar cap a casa, s'estava fent tard i s'havia d'espavilar si volia dormir una miqueta.

El viatge havia fet cansar la Paula, malgrat l'agilitat que tenia en volar i la gran velocitat que va arribar a assolir en l'aire. Es va adormir imaginant els paisatges que feia uns instants acabava de veure amb els seus propis ulls. Era fantàstic poder viatjar d'aquella manera, amb tanta rapidesa i llibertat.

L'endemà al matí, la Paula no se'n va poder estar, d'explicar-li la seva aventura al seu germà, en Quim. Potser era massa petit

per explicar-li coses com aquella —tot just acabava de fer sis anys—, però li va ser impossible d'evitar-ho. Evidentment, en Quim no s'ho podia creure.

—D'acord, no t'ho creuràs si no ho veus, oi? —li deia la Paula—. Doncs, mira, com que no queden galetes, haurem de buscar aquesta dona misteriosa. Li demanarem més galetes i que ens digui qui és. Potser és una bruixa. M'agradaria que tu també coneguessis què és volar i viatjar sense límits.

Van investigar pel poble. Volien trobar aquella dona. La perruquera els va comentar que li havia semblat sentir que vivia al carrer del Sol. Segurament s’hi estava de lloguer. Al carrer del Sol, una botiguera els va mostrar un portal de color groc.

—Cada dia entra i surt per aquesta porta —va indicar als nens.

No s’ho van pensar dues vegades. Van trucar a la porta i van sentir un soroll d’ocellets que cantaven. Aquest era el timbre de la bruixa?

Els va obrir la porta una dona gran, gairebé la van trobar vella. No tenia gaire bon aspecte, tot i que no anava pas bruta ni vestia de forma desagradable. Tenia un aspecte poc familiar, per dir-ho d'alguna manera.

—Què voleu, vailets? —va dir amb una veu un pèl rogallosa.

—Veníem a veure't, perquè tenim curiositat per coneixe't. De fet, ens han portat fins aquí unes galetes que ens va fer ahir la mare —es va atrevir a dir la Paula.

—Entreu, entreu, que en parlarem. Justament, jo també volia veure-us —va contestar la dona.

La decoració de l'estança era força agradable, amb colors lilosos i rosats. Feia bona olor, aquella casa, malgrat la singularitat d'alguns detalls.

—Ahir vas donar una recepta de galetes a la nostra mare, i em van agradar molt. El meu germà, però, no les va poder tastar; tenia mal de panxa —va començar la Paula—. Volíem acon-

seguir-ne més, però la mare no ens en tornarà a fer tan aviat. Segur que no en farà més fins d'aquí a unes quantes setmanes. Les mares tenen aquestes coses.

—Així que aquest noi també vol tastar les galetes, oi? —va dir aquella dona amb mig somriure a la boca—. No és gens fàcil fer galetes bones, sabeu? A més, cal una recepta especial. Us en puc deixar tastar a tots dos, si us guanyeu la meva confiança.

—Farem el que vulguis —va gosar dir la Paula, que ja tenia ganes de tornar a viatjar.

—Veureu, això us estranyarà, però resulta que em vaig equivocar en donar-li la recepta a la vostra mare —els va explicar la dona—. Jo volia donar-li'n una altra, però vaig fer un mal cuinat. El que us demano és que intercanvieu la recepta que té la vostra mare per aquesta altra que he preparat de galetes normals.

Els dos germans es van mirar sorpresos. Però sense dir res van agafar la recepta de galetes normals i van sortir al carrer.

—Estàs boja, Paula —li va dir en Quim—. Com vols intercanviar les receptes? No veus que la mare no ens en podrà tornar a fer mai més, de galetes d'aquestes que dius que són màgiques?

—Tens raó. Si ho fem, no podrem tornar-ne a menjar a casa. Però si esperem que la mare en torni a fer, almenys t'hauràs d'esperar dues setmanes. De debò, Quim, volar és fantàstic i si ens guanyem la confiança de la bruixa podrem volar aquesta nit mateix, podrem fer un viatge meravellós allà on tu vulguis. I si ens fem amics de la bruixa, tindrem galetes sempre que vulguem, que no ho entens? —va replicar la Paula.

Finalment, la Paula i en Quim van acordar que recuperarien la recepta de les galetes màgiques i la intercanviarien per la de galetes normals. Van entrar a casa i, aprofitant un moment que la mare havia sortit a comprar, van entrar a la cuina i van buscar la recepta entre els llibres de cuina. Els va costar una mica de tro-

bar-la, perquè la mare l'havia ficada dins un quadern on s'anotava les receptes que sortien a la televisió.

Els nens van sortir corrents de casa i van anar directament cap al carrer del Sol.

—Ja som aquí... Et portem la recepta —va dir la Paula, encara esbufegant per la correguda—. Bé, la veritat és que no sé com t'he de dir. Qui ets tu?

—Tothom em coneix per Martina, però ben poca gent sap el meu nom real —va dir la dona, amb un to ben misteriós.

—Bé, no hi fa res si no ens vols dir el teu nom —va comentar la Paula—. De moment et direm Martina. Però, quan podrem tornar a tastar aquelles galetes que ens havies promès?

—Quines voleu, les rodones de colors? —va dir la Martina.

—Sí —va afirmar rotundament la Paula, que ja es delia per sortir volant—. És que en tens de més tipus, potser?

—Bé, en faig de moltes menes: de rodones de colors, de blaves amb mel, de verdes en forma d'estrella... Cadascuna de les varietats té alguna particularitat. Les rodones de colors m'agraden, perquè tenen els seus efectes a la nit, i pots fruit-ne tranquil·lament mentre tothom dorm. Oi, Paula? —li va dir, amb un deix de complicitat.

—Vols dir que en fas amb altres propietats? —va dir la Paula, amb uns ulls com unes taronges. “Quantes coses es podrien fer al costat d'aquella mena de bruixa?”, es preguntava la noia en pensaments.

—Bé, això és un tema del qual ja tindrem temps de parlar —va dir la Martina. La Paula es va quedar de pedra. No sabia si aquell comentari es referia a la pregunta que havia fet en veu alta o a la que li acabava de passar per la ment.

Tot seguit la Martina va oferir-los una plata de galetes rodones de colors que els dos germans van engolir amb delit. Eren boníssimes, potser més i tot que les que havia fet la

mare. “És que la Martina hi havia posat alguna cosa especial?”, es van preguntar en Quim i la Paula sense intercanviar-se ni un mot.

Entre una cosa i l'altra, ja s'havia fet l'hora de sopar. Els nens van tornar a casa, i la mare es va sorprendre una mica que no mengessin gaire. “Ja deuen haver estat menjant porqueries durant la tarda”, va pensar ella, sense preocupar-s'hi gaire.

—Tenim son, ens n'anem a dormir —va dir en Quim havent sopat.

Aquest comentari ja va estranyar una mica més a la mare, i al pare que tot just acabava d'arribar de la feina. “Millor”, van pensar tots dos, “més tranquils que estarem aquest vespre”. I certament, van poder gaudir d'una vetllada molt calmada, i van poder parlar dels seus temes preferits, que sempre feien allargar quan la canalla no els interrompia.

Ja fosquejava. En Quim i la Paula es van esperar una estoneta que el cel agafés més negror. No podien permetre que els veïns els veiessin flotant en l'aire. Quan va ser ben fosc, van obrir la finestra de l'habitació, van pujar tots dos a l'ampit i van notar com s'enlairaven, amunt, amunt.

Encara no s'havien allunyat del poble, que van advertir d'una forma gairebé imperceptible la presència d'algú. Però, allà dalt? Flotant en l'aire? Qui podia haver-hi si no era un ocell o bé un humà que hagués tastat les galetes màgiques?

A l'alçada on eren va aparèixer una dona jove, bonica i esvelta. La seva presència els va transmetre certa confiança, sense saber ben bé per què. Al llarg del braços d'aquella noia s'estenien unes ales adossades precioses, que es movien amb una parsimònia i una suavitat tan noble com el vol d'una àliga.

—Bona nit —va saludar la noia—, no em coneixeu?

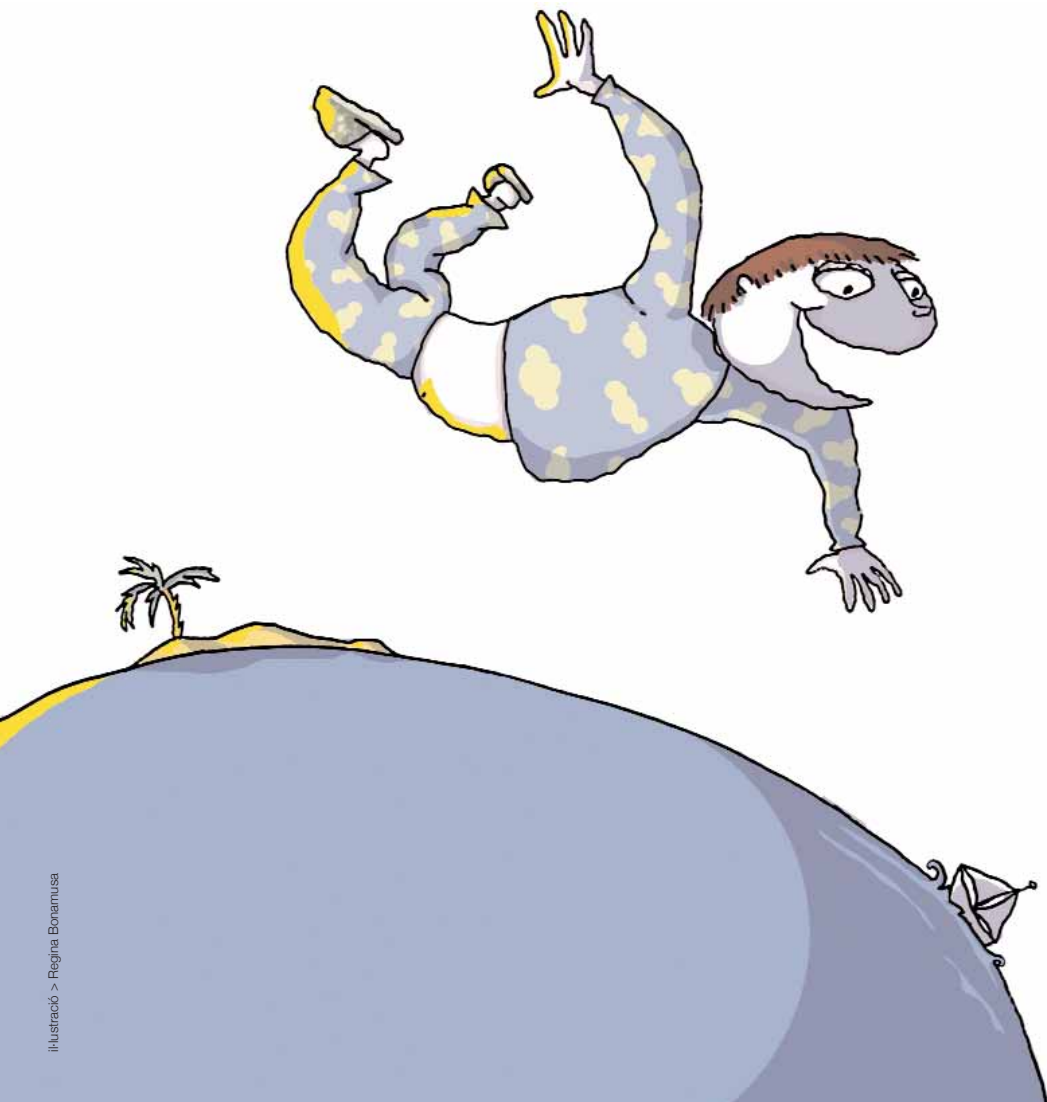
La veu rogallosa la va delatar; era la Martina. Però els nois se'n feien creus del canvi d'aspecte de la dona. Com es podia haver rejuenit d'aquella manera? Sí que s'hi assemblava una mica per la fesomia de la cara, però el seu cos s'havia transformat.

—Ets la Martina? —es va meravellar en Quim.

—Com t'ho has fet per canviar el teu aspecte? —va preguntar la Paula.

—De fet, el meu aspecte real és aquest —va dir la Martina—. Jo sóc la dona ocell, i el que més m'agrada és viatjar de país en país, de poble en poble, de cultura en cultura. Descobreixo nous mons i noves maneres de viure, i crec que això em rejueneix. Durant el dia, he de dissimular la meva realitat, però de nit surto i visc allò que vull, visc la vida que m'agrada.

—És fantàstic —va dir la Paula—. Però aquesta nit li havia promès al meu germà que ell triaria la destinació. No et fa res, oi, Martina? O potser t'he de dir dona ocell?

—Digue'm com vulguis. De fet el meu nom és Merla —va dir la dona ocell—. Podem anar on vulgueu. A mi m'encanta viatjar per tot el planeta, i fins i tot més enllà.

—On t'agradaria anar, Quim? —li va preguntar la Paula.

—M'agradaria molt travessar l'oceà, anar més enllà del nostre país i del nostre continent —va contestar en Quim, ple de curiositat. Va necessitar una bona estona per arribar-se a creure què li estava passant. Gairebé ja havien travessat tota aquella immensa extensió d'aigua salada. En avió es necessiten unes vuit o deu hores. Ells, en canvi, amb mitja hora ja eren a l'altre continent.

—Anem cap al sud —va dir en Quim—. Veig una llum especial.

—Allà on veus la llum és Mèxic. És un país preciós —va dir la Merla—. Si voleu podem anar a veure un nen que vaig conèixer fa temps. Es diu Omar i ara deu tenir uns vuit o nou anys.

En Quim i la Paula van acceptar aquell oferiment. Era fantàstic poder viatjar, però encara era més interessant poder conèixer

la gent d'aquells pobles que visitaven. Van anar perdent alçada, fins a arribar a la costa sud-est de Mèxic. Van aterrar a Cancún.

L'Omar estava jugant a prop de la platja. Practicava el joc de la pilota amb els seus dos germans. La Merla, en Quim i la Paula es van anar acostant fins on hi havia els nens mexicans. Havien de ser prudents, però, perquè el secret de la Merla el sabia ben poca gent.

A l'Omar li van brillar els ulls d'alegria quan va reconèixer la Merla de lluny.

—Ja no vull jugar més —va dir als seus germans.
I l'Octavio i l'Andrés, que eren més grans, van notar que
l'Omar es fixava en les tres persones que s'acostaven cap on
eren ells.

—L'Omar ja s'ha cansat de jugar amb nosaltres. Ara té ganes
d'estar amb aquesta amiga tan estranya que té, i de qui tant li
agrada parlar —va xiuxiuejar l'Octavio a l'Andrés.

—Nosaltres ens n’anem al poble —va dir l’Andrés al seu germà petit—. Ens n’anem amb la gent de la nostra edat. Ja ens veurem més tard.

La Merla va respirar tranquil·la quan va veure com els dos germans mexicans s’allunyaven. Ara ja tenia via lliure per estar amb l’Omar sense observadors. La Merla i l’Omar es van saludar obertament.

—He vingut amb aquests dos amics. Són la Paula i en Quim, i viuen a Europa —li va presentar la Merla—. I aquest és l’Omar —va dir dirigint-se als dos germans.

—M’ha agradat molt aquest joc de la pilota —li va dir en Quim, molt interessat—. M’agradaria que me n’ensenyessis.

—És molt senzill, ja ho veuràs —li va respondre l’Omar—. Podem fer una partideta.

Van jugar una estona, fins que l'Omar els va proposar d'anar a veure una zona de Mèxic que li agradava molt. La Merla li va allargar una galeta ovalada que va permetre a l'Omar volar de dia. D'aquesta manera, tots quatre van anar plegats fins a l'interior de la península del Yucatán, a la regió de Chichén Itzá.

Allò era preciós. Des del cel, van poder reconèixer una gran extensió d'edificis fets amb roca calcària, molts dels quals tenien forma de piràmide o de temples antics. Un cop a terra, l'Omar els va explicar que aquelles construccions espectaculars les havien fet els maies, entre els segles VI i X. Als edificis hi havia molts dibuixos en relleu que representaven guerrers i les seves gestes.

—Els maies eren un poble guerrer, i amb aquestes imatges ens han deixat representada la nostra història, tot i que després va

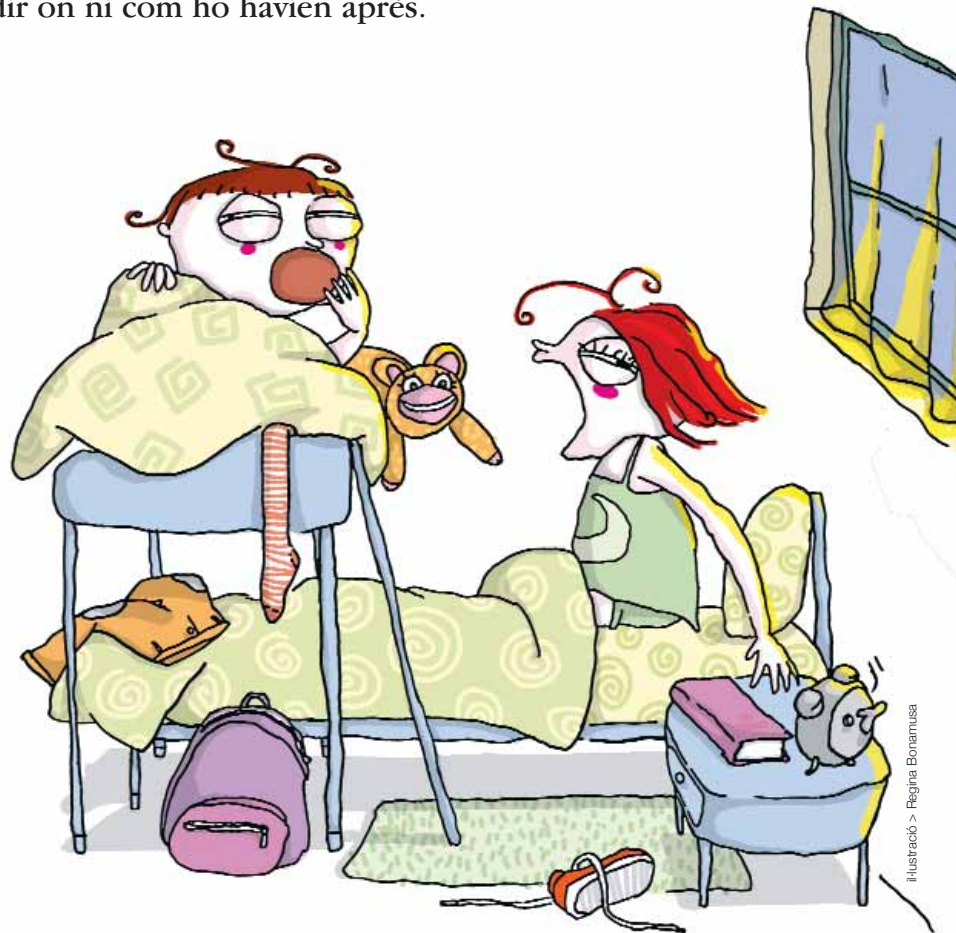
haver-hi unes fortes invasions per part dels europeus, sobretot dels espanyols. Per això nosaltres parlem aquest idioma —els explicava el nen morè de pell en un castellà que tots podien entendre.

La Paula i en Quim van aprendre moltes coses amb l'Omar, i es van enamorar una mica d'aquella terra tan llunyana i que mai no havien ni imaginat. Aquells monuments de pedra els van deixar admirats.

S'anava fent tard, i l'Omar ja havia de començar a anar cap a casa per sopar. A Mèxic eren les vuit del vespre, mentre que al poble de la Paula i en Quim eren les dues de la matinada. Havien fet un bon viatge, però ja era hora de tornar, també per a ells.

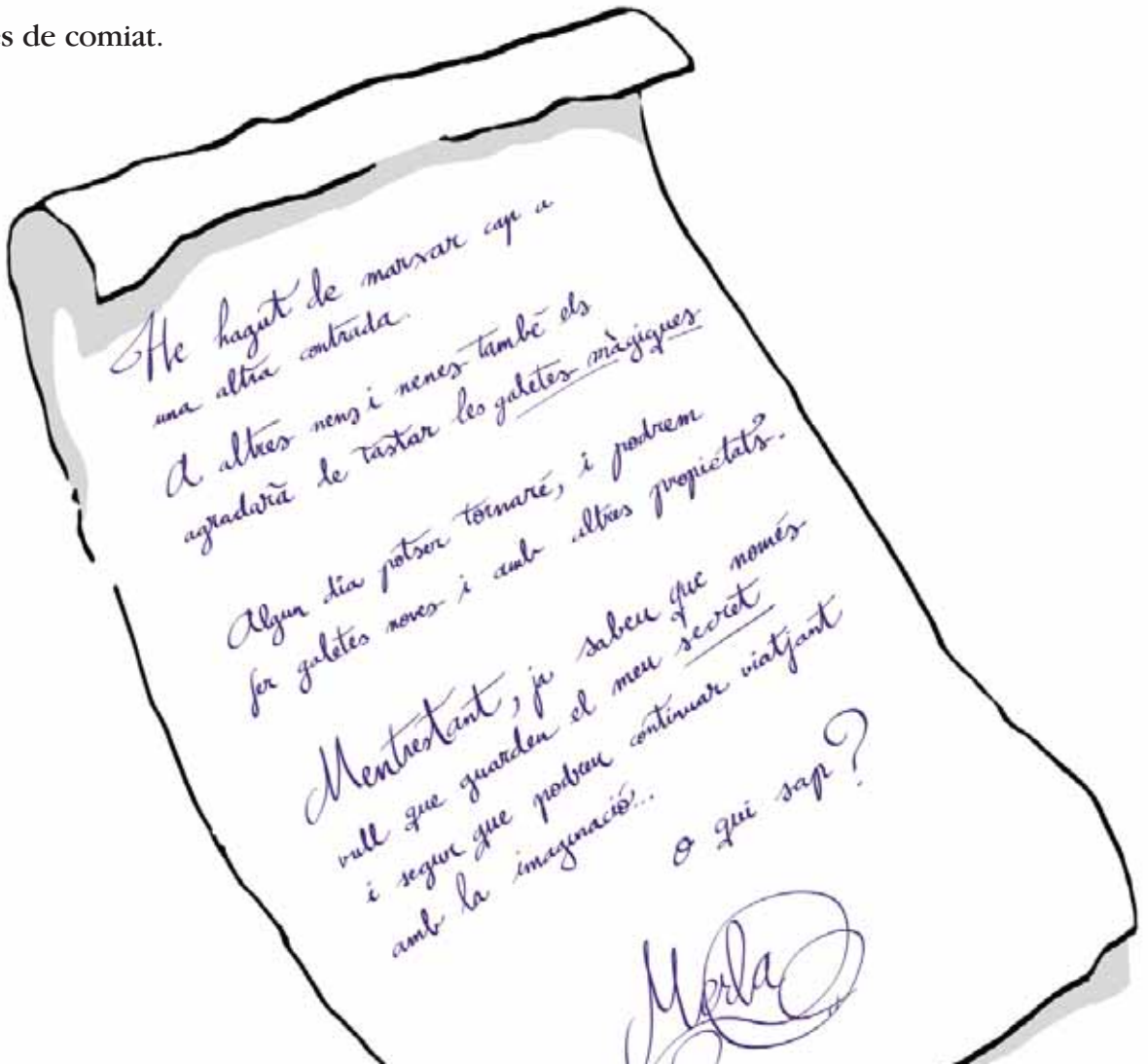
Es van acomiadar de l'Omar, i la Merla se'n va anar al capdavant, amb la Paula i en Quim al darrere. Ara, en Quim s'anava fent a la idea de com era de meravellós viatjar i conèixer cultures noves. Havia après un joc nou, que podria ensenyar als seus amics i divertir-se plegats. Era el primer que pensava fer quan anés a l'escola.

L'estiu va anar passant de viatge en viatge. Les nits de vetlla cansaven els dos germans, però no hi volien pas renunciar. Els encantava voltar pel món amb la Merla, la dona ocell. Els viatges estaven garantits sempre que tots dos germans no descobrisin el secret. Era l'única condició que els havia imposat la Merla. Tot allò que aprenien als viatges sí que ho podien comentar als amics, però mai no podien dir on ni com ho havien après.

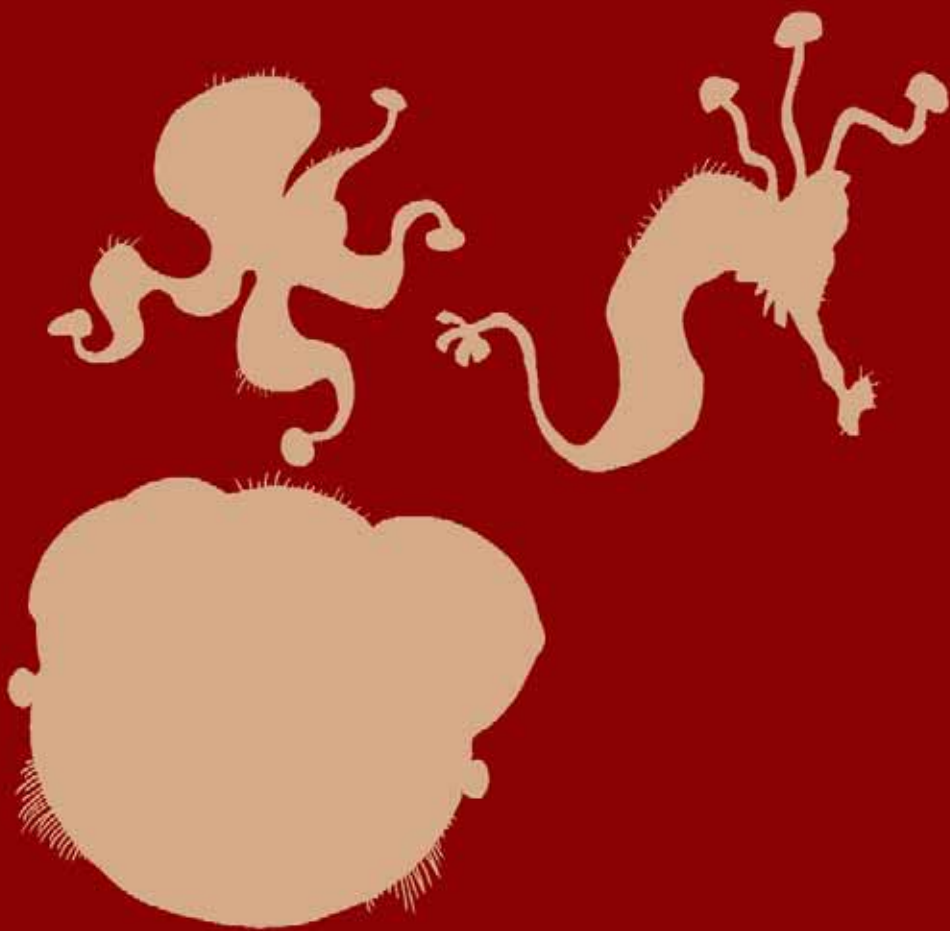
La Paula i en Quim van saber conservar el secret, i per això tenien la porta del carrer del Sol oberta sempre que volguessin. Fins que un dia, quan els dos nens van entrar a la casa de la Merla després de trucar a la porta, no la van trobar. Només hi havia una nota sobre la taula. Eren unes paraules de comiat.

La Paula i en Quim van quedar entristits. Els viatges a altres continents i a altres països s'havien acabat. En aquell moment es van maleir els ossos per haver canviat la recepta que la Merla havia donat a la mare; però, si no ho haguessin fet, no haurien pogut viatjar amb ella i conèixer altres nens i nenes del món. La Merla no els hauria revelat ni el seu nom.

D'una banda, tenien l'esperança que arribés el dia que tornés la dona ocell; però, de l'altra, se sentien feliços per tot allò que havien après al seu costat, per aquella passió per viatjar que els havia encomanat i que potser algun dia, quan fossin més grans, podrien fer realitat per si sols.

Una invasió monstruosa

Una invasió monstruosa

Aquell matí de dissabte feia una fresca especial. L'Elizabet, com cada dia, treu el seu gos a passejar. Van a la plaça més propera, tota coberta de sorra i envoltada d'arbres alts com un Sant Pau. El gos busca un espai qualsevol de la plaça, però curiosament n'hi ha un que fa una olor que l'atrau. Allà inicia el seu procés d'expulsió de tot allò que el seu estómac ha decidit durant la nit que no vol pair, allò que no li serveix per a res.

L'Elizabet sempre s'encarrega que totes les defecacions del seu gos vagin a parar a una brossa especial per a aquest tipus de material, que transporta mitjançant una bossa. Per si de cas, sempre comprova que no estigui foradada.

Aquest matí, però, aquest dia que nota al clatell una fresca especial, l'Elizabet es queda de pasta de moniato quan s'adona que l'excrement del seu gos no és un excrement qualsevol: té una forma totalment arrodonida, com si fos una pilota de ping-pong. Tan sorpresa queda, l'Elizabet, que decideix que aquesta caca tan maca i rodona no cal pas collir-la. I la deixa plantada allà mateix, se'n torna cap a casa i no se'n preocupa més.

No passen gaires minuts que d'aquella perfecta circumferència en tres dimensions de la qual emana una pudor repugnant en comencen a sortir una mena d'éssers que jo no havia vist mai, sobretot perquè només són visibles amb un microscopi. N'hi ha de mil formes i colors: d'allargassats amb antenes i una cua petita, de rodons amb uns ulls com unes taronges i orelles minúscules que gairebé no es veuen, en forma de pop però només amb quatre potes que acaben amb unes extremitats arrodonides o triangulars segons l'espècie, i d'altres tan horribles que no sóc ni capaç de descriure.

Doncs bé, tots aquests éssers desconeguts fins aquells dies pels humans només van necessitar unes poques hores per fer-se famosos i sortir a totes les televisions i diaris. La notícia de l'aparició d'aquests personatges va viatjar arreu del món, ja fos via hertziana, via satèl·lit o per Internet.

Segur que no us imagineu per què es van fer tan famosos. I no sé pas si tindrè temps d'acabar d'explicar aquesta història abans no envaeixin casa meva.

Aquests éssers, que ja us puc avançar que són una mena de monstres, van començar a escalar les parets de les cases del poble de l'Elizabet. Una per una, anaven entrant a totes les cases, ja fos per la finestra, per la xemeneia o bé per l'esclatxa que queda a sota de les portes.

Primer van entrar a casa del barber, que es deia Josep. Aquests monstres es van introduir en tots els aparells elèctrics que en Josep tenia a la barberia: l'assecador, la màquina d'esquilar, l'interruptor del llum, la ràdio... De tots els aparells en van

començar a sortir espurnes i van deixar de funcionar en pocs minuts.

Però en Josep no va ser l'únic que va patir aquesta desgràcia; els monstres també es van introduir a cal carnisser, en Maneló, que es va quedar sense els estris elèctrics per tallar la carn, sense les neveres i les cambres on guardava tot el gènere, sense la màquina de fer croquetes i hamburgueses...

I els monstres també van entrar a cal mecànic, i a ca l'arquitecte, i a l'oficina de correus, i al supermercat... I a casa de l'Elizabet, i a casa dels seus veïns, i a casa dels seus amics i dels seus coneguts. Ningú no es va salvar de les urpes d'aquells petits monstres, gairebé invisibles per a qualsevol ull humà.

Al mas agrícola també hi van entrar, però en Jaume, el pagès, estava tan distret carregant les verdures que havia de portar a plaça, a la ciutat, que no es va adonar de les destrosses que estaven fent a casa seva, amb la televisió, el vídeo, l'ordinador... I tampoc no es va adonar que un petit col·lectiu d'aquests mons-

tres es van colar a la seva furgoneta i es van acomodar entre els seients i les caixes de verdura fresca.

La furgoneta va fer el mateix trajecte que feia cada dissabte al matí quan es dirigia cap al mercat, va fer les mateixes giragonses i els mateixos quilòmetres que feia cada setmana, però el que vosaltres i jo sabem és que transportava alguna cosa més que verdura, alguna cosa que en poques hores faria canviar radicalment la vida a ciutat.

La fugida de l'internauta

La fugida de l'internauta

< fleeing > Hola, què tal :-)

< speaker > Hola, fleeing. Ja fa dies que et veig pel xat.

< fleeing > Sí, és que això de xatejar amb la gent és molt entretingut. Per cert, et vas poder baixar l'última cançó estrella dels Despistats, aquell grup que és del teu barri?

< speaker > Sí, tu. És molt fàcil, i no va trigar gaire. Bé, depèn de l'hora, perquè hi ha moments del dia en què la xarxa va molt plena.

< fleeing > Escolta, de vegades penso que potser ens entendríem millor si ens veiéssim cara a cara. Em vas dir que eres de Barcelona, oi?

< speaker > Sí, visc a Sants.

< fleeing > Jo visc a Gràcia, però si vols podríem quedar algun dia per veure'ns.

< speaker > És una bona idea. Què et sembla si quedem a l'estació de Sants?. Trobo que és un bon lloc per prendre alguna cosa mentre fem petar la xerrada. :-)

< fleeing > Bé, hi estic d'acord. Podríem quedar al costat de les màquines de begudes, just al costat de la boca de metro. Et va bé aquest dijous a les set de la tarda?

< speaker > Sí, molt bé. Dijous a la tarda el tinc lliure.

< fleeing > A reveure, doncs. Ja em criden per sopar.

< spik > Sí, a mi em cridaran aviat. Adéu.

La pantalla de l'ordinador d'en Tomàs va quedar completament negra al cap de pocs segons de donar l'ordre d'apagar el sistema. Va sentir el soroll característic amb què s'acomiadava

d'ell cada nit aquella màquina. Havia triat el nick de <speaker> per dues raons: la primera, perquè era molt xerraire i, la segona, perquè quedava bé. Va dirigir-se cap al menjador content però una mica neguitós. Això de veure algú cara a cara després d'algunes setmanes d'intercanviar impressions a través de l'ordinador era una experiència nova per a ell. Es trobaria amb una persona que coneixia i que no coneixia alhora. És a dir, sí que sabia alguna cosa d'ell: què li agradava, com pensava... Però no tenia ni idea de quin aspecte tenia, ni de si era alt o baix, prim o gras, simpàtic o antipàtic... Era tot un misteri.

En Pere va estar-se una estona més connectat. Hi havia altres pesones al canal i era una bona hora per fer el borinot. Creia que també era bo de conèixer altra gent sense la màquina com a intermediari. Per això havia proposat a l'< speaker > de quedar per Barcelona. Ells rai que eren de la capital i no els costava gens de veure's un dia. La gent que vivia més lluny sí que havia de fer un esforç per trobar-se.

L'estació de Sants era plena de gom a gom. Els viatgers anaven i venien carregats de maletes i bosses, els estudiants caminaven a pas lleuger amb les seves carpetes sota el braç, el personal de l'estació feinejava entre aquell batibull. En Pere va arribar primer. S'ho mirava tot com si estigués esperant algú; realment provava de trobar un parell d'ulls brillants i inquietes que delatessin algú que el buscava. I al cap de pocs minuts va veure com s'acostava a les màquines de begudes en Tomàs. El va reconèixer automàticament. "Aquest és aquell xerraire pesat amb qui vaig coincidir fa dos anys a les colònies d'estiu. Jo que em pensava que ja me n'havia alliberat. Espero que no em vegi", va pensar en Pere. Però els ulls de tots dos es van encreuar.

—Hola, Pere. Què hi fas per aquí? —va saludar-lo en Tomàs.

—No res —va dir en Pere neguitós—, ja me n'anava.

—Jo havia quedat aquí amb un internauta. No deus pas haver vist algun noi perdut per aquí? —va preguntar en Tomàs.

—No, no. No he vist ningú esperant. Veuràs, jo passava per aquí de casualitat, però és que he de fer un munt d'encàrrecs. A veure si ens veiem un altre dia. Ja et trucaré.

I en Pere va ficar-se ràpidament a la boca del metro per tornar cap a casa. En Tomàs va estar esperant gairebé una hora. Fins que se'n va cansar i va decidir tornar també cap a casa. “Deu haver tingut un imprevist en <fleeing>”, va pensar, “però ja quedarem un altre dia”.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed.

2. Once the problem is identified, the next step is to gather relevant information and data.

3. After gathering information, the next step is to analyze the data and identify the root cause of the problem.

4. Once the root cause is identified, the next step is to develop a plan of action to address the problem.

5. The final step in the process is to implement the plan and monitor the results to ensure the problem is resolved.

6. It is important to note that the process is iterative and may require multiple cycles of analysis and implementation.

7. Additionally, it is important to involve all relevant stakeholders in the process to ensure buy-in and successful implementation.

8. Finally, it is important to document the process and results to ensure transparency and accountability.

9. The process of problem-solving is a critical skill for any organization or individual looking to address challenges and achieve success.

10. By following these steps and best practices, you can effectively address any problem and achieve your desired outcomes.

11. Remember, the key to successful problem-solving is to stay focused, persistent, and open to new ideas and solutions.

12. With the right approach and mindset, you can overcome any challenge and achieve your goals.

13. Thank you for reading this article, and we hope it has provided you with valuable insights and information.

14. If you have any questions or feedback, please feel free to reach out to us at any time.

15. We appreciate your interest in our work and look forward to continuing to provide you with high-quality content.

16. Stay tuned for more articles and updates from our team.

17. We are committed to providing you with the most relevant and up-to-date information available.

18. Thank you again for your support and interest in our work.

19. We look forward to seeing you again soon.

20. Goodbye for now!

Els pensaments voladors

Els pensaments voladors

Aquell dilluns, quan es va llevar, a en Miquel li va passar una cosa molt estranya. Mai no li havia passat res així, i encara tenia tot el dia per endavant.

La mare li havia preparat l'esmorzar.

—Quin pal, tu! Cada dia el mateix per esmorzar: que si una fruiteta, que si un iogurt —. Això és el que li va passar pel cap a en Miquel. Ell hauria preferit una bona pasta de rebosteria, ben coberta de xocolata o farcida de crema.

Però per sorpresa d'ell, que acostumava a ser molt discret, i especialment de la seva mare, que feinejava a la cuina, aquelles paraules no només s'havien passejat pel cervell d'en Miquel,

sinó que havien estat expulsades per la seva boca, amb l'ajuda de la llengua, les dents i la resta de l'aparell fonador.

—Carai, Miquel —va respondre la seva mare—, mai no t'havies queixat dels esmorzars que et faig. I encara bo que me n'ocupo. Potser ja seria hora que te'ls comencassis a preparar tu, ves.

De l'incident de l'hora d'esmorzar, en Miquel va saltar a l'incident de la primera hora de classe. Era el torn de les matemàtiques, aquella assignatura que li feia venir malsons només de pensar-hi.

—Miquel, si us plau, dóna per a tothom la solució del primer exercici dels deures i explica'ns com l'has resolt —li va manar la professora.

—Carai, només som dilluns i ja m'ha tocat la loteria. I jo sense els deures fets —se li va escapar de nou a en Miquel. No sabia què li passava, aquell matí, però tot allò que li apareixia

a la ment sortia sense cap aturador de la seva boca. Era inevitable; per més que s'hi esforçava no podia retenir els pensaments més francs i, és clar, inadequats en segons quins moments.

—Renoï, Miquel, gràcies per la teva sinceritat, però el dia que ve ja pots espavilar-te a portar els deures fets.

I així us podeu imaginar com va anar avançant el dia, ja fos quan es va trobar cara a cara amb en Ramon, aquell nen malcarat que no podia aguantar, o en Frederic, aquell vailet avorrit fins a la medul·la, o l'Ernest, aquell xicot que envejava tant perquè sabia fer tota mena de piruetes i moviments ràpids amb el seu patinet.

Però el plat fort del dia es va fer esperar. L'apoteosi va arribar més tard de les cinc de la tarda, quan ja havia plegat d'escola. Tornant cap a casa, sobre la bicicleta que sempre el transportava d'una banda a l'altra, va haver-se d'aturar en un semàfor en vermell. Es va començar a posar molt nerviós: de lluny va veure

l'Agnès, aquella nena de qui sempre havia estat enamorat. Mai no havia pogut superar la dolçor dels seus ulls verds, la finor de la seva pell blanca i pigada i la negror profunda d'aquells cabells llisos.

L'Agnès va començar a travessar el carrer d'una vorera a l'altra i sense adonar-se'n es va anar acostant a en Miquel, però no el va veure fins que no va estar a mig metre d'ell i de sobte es va sentir:

—Ostres, Agnès, avui estàs més maca que mai. Ara mateix et faria un petó, què dic un petó, milions i milions de petons si pogués.

Si en Miquel hagués pogut hauria arrencat a córrer com una mala cosa. Es va posar vermell com un tomàquet de sucra i va començar a suar, malgrat que no era un dia especialment calorós.

L'Agnès se'l va quedar mirant, meravellada. Mai li havien dit una cosa així. Tampoc no sabia què s'havia de fer en aquells casos.

—Gràcies pel compliment, Miquel. Si vols ja ens veurem un altre dia —és l'únic que se li va acudir de contestar.

I a partir d'aquell dia les coses van canviar, és clar. Però no sé exactament com va anar tot plegat.

La formiga que
es va adormir sobre la
closca d'una tortuga

La formiga que es va adormir sobre la closca d'una tortuga

La formiga es va despertar. Va obrir els ulls a poc a poc i va anar estirant un per un cadascun dels seus parells de potes. Que bé que havia dormit, i quin somni més agradable. Feia uns instants, en la imaginació, estava viatjant sobre un vaixell construït amb una closca de cacauet, un branquilló com a pal i una fulla de roure per vela.

Per això, a la formiga no li va estranyar gens que, en despertar-se, es trobés envoltada d'aigua. Que tranquil·la que estava, i que agradable el xipolleig que se sentia lluny. Ben bé semblava que es trobés en una illa, en una mena de turó al mig del mar, o d'un llac, o d'un estany... o d'un bassiot?

Però sorprenentment, aquella illa era ben viva, o s'estava produint un terratrèmol? No us faria por que de cop i volta comencés a tremolar el terra? Doncs aquesta va ser exactament la sensació que va tenir la formiga, i es va quedar morta de por.

No estava pas sobre un turonet terrós, no; en realitat estava sobre una immensa tortuga, que per a tu o per a mi no seria enorme, més aviat seria mitjana tirant a petita, però la formiga la veia talment com si fos un monstre.

Sabeu?, la formiga mai no havia conegut una tortuga, i per això li feia tanta por aquell rèptil que es trobava sota els seus peus. No es va veure en cor de dirigir-li ni una simple paraula de salutació. Va començar a omplir-se-li el cos d'inseguretat, una inseguretat que mai no havia viscut d'una manera tan intensa.

Mentrestant, aquella tortuga havia començat a nedar, tanquil·lament, cap a l'altra vora del riu. Aquell riu, per a la formi-

ga, era tan gran com un mar, i sabeu per què?, doncs perquè tal com ens passa a nosaltres amb un oceà, que ens és impossible d'albirar terra ferma més enllà de la línia que veiem a l'infinit, la formiga veia també un ampli horitzó i no podia reconèixer la terra ferma.

“Què faig?”, es deia a ella mateixa, “em tiro de cap a l'aigua i començo a nedar fins on arribi o em quedo sobre aquesta tortuga enorme i em deixo dur fins a tocar terra?”. Tot i que la segona possibilitat semblava la més segura, a la formiga li apareixia al caparró un dubte nou, i fins i tot més horrorós. “I si a l'altra banda del riu, on em porta la tortuga, em trobo amb una bèstia encara més enorme i perillosa, com ara un ós formiguer?”. De fet, la seva mare sempre li havia dit que a l'altra banda del riu hi vivia l'ós formiguer.

Mentre estava emboirada en aquelles cabòries, va aparèixer voleiant una papallona preciosa. El vaivé de les ales li feia arribar un airet que transportava una olor molt agradable, tan agradable

com aquells colors vius i aquelles formes arrodonides i originals que decoraven les enormes ales de la papallona.

—Hola, formiga! Veig que aprofites bé el viatge de la tortuga per anar d'una banda a l'altra de la riba —va dir-li la papallona.

—No n'estic gens orgullosa, d'aquest viatge. De fet estic molt espantada, no sé què fer, si acostar-me fins a l'altra riba sobre aquest rèptil horrorós i enfrontar-me a l'ós formiguer o saltar i espavilar-me jo soleta per arribar a la banda d'on vinc, on tinc tota la família, que ja em deu estar esperant —li va respondre la formiga.

—Series molt valenta de saltar a l'aigua, però t'hi jugaries la vida. Segur que sobre la tortuga estaràs millor, no creus?

La formiga no les tenia totes. Sobre la tortuga estaria més segura, però com afrontaria la lluita amb l'ós formiguer perquè no se la mengés d'una xuclada?

Per allà zumzejava un borinot tafaner que havia sentit tota la conversa.

—No siguis bleda, dona. I és clar que pots nedar tota sola fins a casa teva. Què és això de deixar-se portar per aquesta bestiotia que tant li agrada de menjar-se els insectes? No veus que estàs més en perill sobre la tortuga que no pas en mans de l'ós formiguer? —va dir el borinot.

—Vols dir? —va contestar la formiga.

Aquell insecte emprenyador l'estava advertint d'un perill imminent, però... i la fragilitat d'una formiga en la immensitat d'aigua que l'envoltava? Com s'ho podria fer per nedar fins a la seva riba sense morir ofegada. De fet, el borinot era l'únic que confiava que ella pogués aconseguir aquella proesa. La formiga no sabia pas què fer, i mentre anava ruminat quina seria la millor solució...

—Manoi, qui és que no para de bronzir-me a les orelles? Aquest coi de borinot me'l menjaré per esmorzar si no para de molestar-me —va queixar-se la tortuga, que tenia prou feina a nedar pel corrent del riu—. Em sembla que hi ha algú més que el borinot, tot el matí que sento veus. Que hi ha algú? —va cridar la tortuga cap al cel.

La pobra formiga va començar a tremolar de mala manera. No s'atrevia a dir ni piu. I si la descobria, allà dalt, què li faria, la tortuga? Se la menjaria també a ella per esmorzar? O la perdonaria? En aquell moment hauria preferit no haver-se quedat adormida tan alegrement sobre aquell turonet que es pensava que era de sorra i pedra.

—Que hi ha algú? —va tornar a repetir la tortuga.

—Hi ha algú si no tens gaire gana per esmorzar —va contestar la formiga amb la veu trencada de tanta por que tenia.

—Qui parla? On ets? —va preguntar la tortuga.

—Sóc aquí dalt, a la teva closca. És que sense voler m'he quedat adormida damunt teu. I ara no faig més que pensar com m'ho faré per tornar cap a casa —va gosar de dir la formiga. Ja que s'havia animat a parlar, prou que valia la pena d'explicar-li clarament la situació.

—Jo viatjo cap a l'altra riba. En realitat estic buscant un lloc millor on viure, però tampoc no sé què hi trobaré —li va dir el rèptil.

—Veuràs, és que no sé què fer, perquè tinc ganes de viatjar i veure món. Però veig que et dirigeixes a l'altra riba, i la mare m'havia explicat que allà hi vivia l'ós formiguer —li explicava ja més tranquil·la la formiga.

La formiga no sabia què fer: d'una banda tenia ganes de veure món i anar fins a l'altra riba, però de l'altra es recordava de la família i tenia una por enorme de trobar-se cara a cara amb l'ós formiguer.

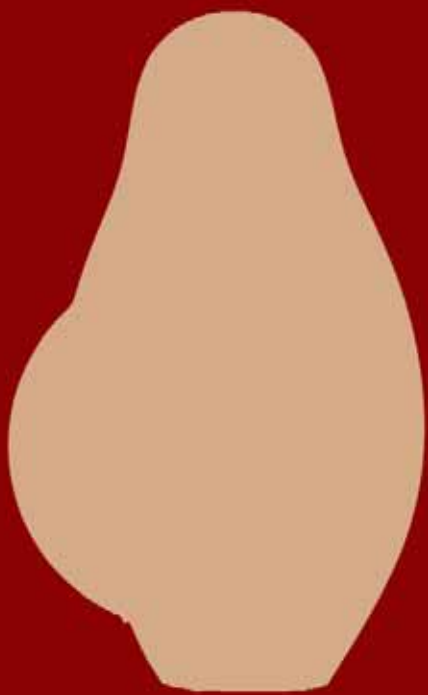
—No sé pas què fer — va confessar a la tortuga.

—Tu mateixa. Això de l'ós formiguer em sembla que us ho expliquen a totes les formigues quan sou petites. A l'altra riba espero trobar-hi coses noves. Si vols venir amb mi, jo t'ajudaré en allò que pugui. Però ja saps que el fet d'arriscar-se sempre comporta un perill. Si vols tirar el teu viatge endavant, caldrà que l'assumeixis amb totes les conseqüències possibles —es va atrevir a aconsellar-li la tortuga—. Ara bé, si vols et torno a la riba d'on venim, no em costa gens.

La formiga va estar rumiant una llarga estona. Fet i fet, sempre havia desitjat sortir de la comunitat on vivia per veure món, i ara en tenia l'oportunitat. Per què no aprofitar-la, si tan-tes ganes en tenia?

—Ara que he fet una nova amiga, crec que juntes podrem recórrer món.

I la tortuga va continuar nedant cap a la nova riba, i la formiga va romandre plena d'alegria i por alhora sobre aquella closca que la va acollir per iniciar el viatge de la seva vida.

Matrioska

Matrioska

Sempre que somiava en la matrioska passava por. La matrioska, aquella nina de fusta russa, sempre es reproduïa en els somnis d'en Marc de més gran a més petita. De la matrioska àvia en sortia la mare; de la mare, la filla; de la filla, la néta, i de la néta, la besnéta. Així fins que al final sortia aquella mena de pinyol de dàtil que tothom anomenava el caganiu.

En Marc no entenia per què el caganiu sempre era un nen, mentre que les altres matrioskes eren nenes, o dones. Potser era perquè ja no es podia reproduir més? A més, al caganiu mai no se li podia distingir la cara, ni els braços, ni les cames. Per què deien que era un nen, si ni tan sols se li podia reconèixer la identitat?

Per què en els seus somnis sempre es reproduïen les nines, enlloc de ser petites i anar creixent a base de menjar-se totes les sopes? No ho podia entendre de cap manera. Potser si hagués estat així no li hauria fet por la matrioska, ans al contrari. Tot allò que creix és vida.

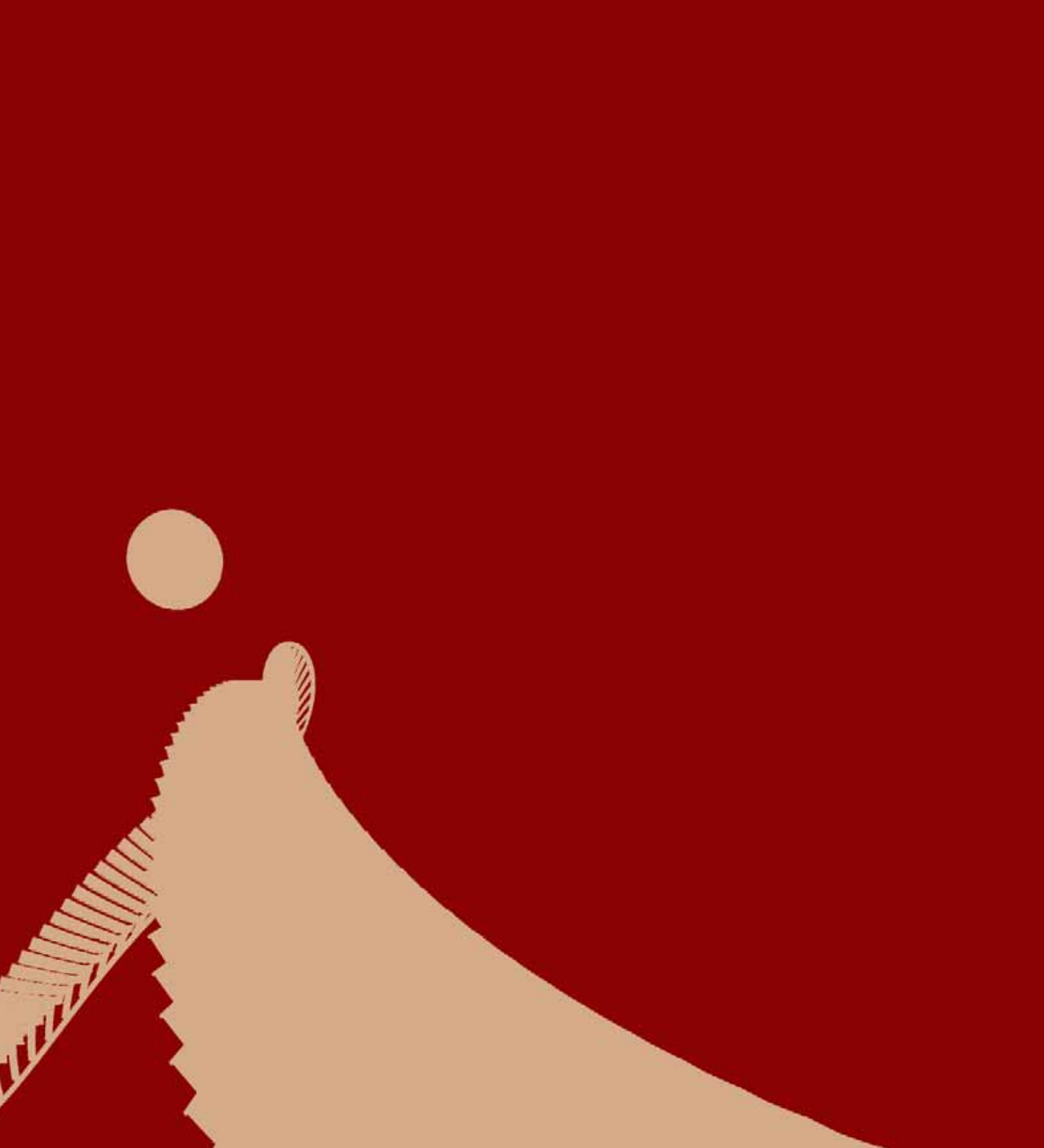
Li hauria agradat que algú li expliqués la història real d'aquella nina, que apareixia repetidament en els seus somnis, malgrat que mai no n'havia tingut cap, de nina russa.

Un bon dia, la seva mare li va resoldre aquells dubtes. Li va explicar...

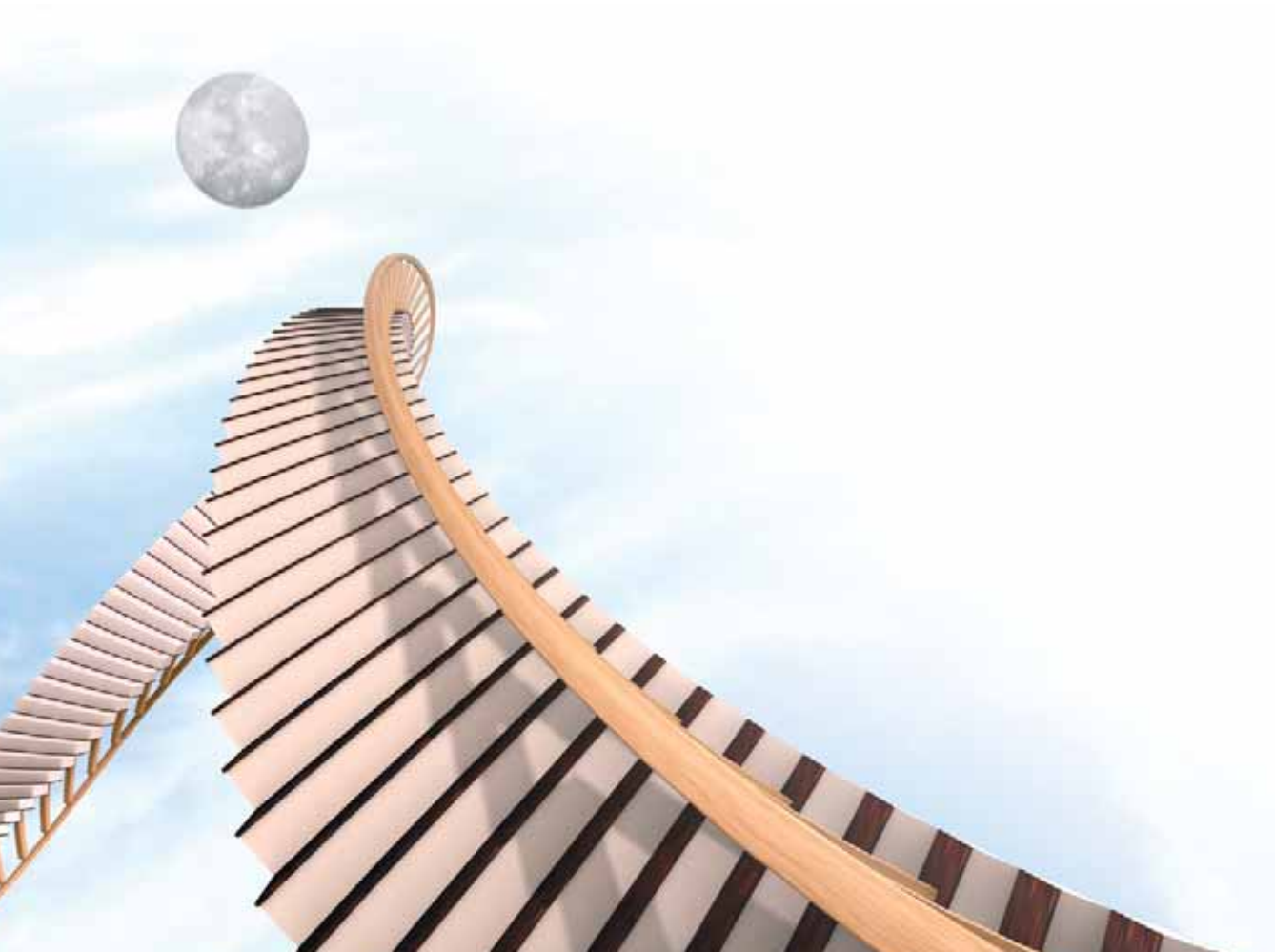
A partir d'aquell dia, en Marc ja sabia què era la matrioska i li va perdre la por. Aquella nina inofensiva tant podia reproduir-se com créixer. Tant una cosa com l'altra era prou bona com per poder-ho contemplar en els seus somnis.

Però curiosament, des d'aquell dia, des d'aquella nit que abans d'anar a dormir la mare li havia explicat aquella història,

en Marc ja no va tornar a somiar mai més en aquelles fabuloses
nines russes. Llàstima. Ara se les estimava molt.

En companyia de la lluna

En companyia de la lluna

La claror envaïa bona part de l'estança. A través de la finestra entreoberta es podia distingir el perfil dels terrats i les antenes de les cases que quedaven just a la banda de mar. La lluna plena, grossa com una xíndria, no deixava reconèixer ni un estel: il·luminava el cel i les escales de darrere de la casa, els dotze esglaons que ella sempre comptava quan els pujava.

No podia dormir. Aquella claror l'enlluernava. Feia temps que havia decidit no posar cortines. I encara que n'hi hagués hagut, a l'estiu, la finestra acostumava a estar oberta de bat a bat.

Feia voltes al llit, a una banda i a l'altra. No podia treure-s'ho del cap, per més que intentés pensar en alguna altra cosa, més alegre, més agraïda, més banal. Tant era. Allò li retornava.

Com podia haver-li passat una cosa així? Com podia haver matat un home sense proposar-s'ho? Hauria pogut no passar, però va passar.

La nit anterior havia decidit sortir a fer un volt. De vegades, la soledat se li feia insuportable. Tenia ganes de veure gent, de trobar-se algú en aquell local de mala mort on sempre anava quan se sentia així. L'ambient estava molt calmat, aquella nit d'agost, i a la lluna li faltava una C prima per quedar ben curulla.

Es va demanar un whisky i es va quedar a la barra, tota sola. Va intercanviar algunes frases amb el cambrer, que s'estava allà d'esma, fent veure que netejava la barra. Va aparèixer en Narcís.

—On t'havies amagat?, feia temps que no ens vèiem —li va engegar ell.

—Potser ets tu que no t'has deixat veure gaire, últimament —va replicar ella.

En Narcís, un bon tècnic informàtic que feia temps que treballava a la companyia Kramsh, li va explicar la seva última aventureta.

—Saps?, he estat un mes a Amsterdam, de vacances. S’hi està molt bé allà, i hi he vist coses força interessants. Segur que a tu també t’agradaria. Hi havia molt d’ambient, saps?, molta moguda.

“Sí, és clar”, va pensar ella, “no com en aquesta ciutat deplorable, on a l’estiu un se sent més sol que la una”.

No sabia per què, però va acabar convidant en Narcís a casa, a prendre una cervesa. Li va allargar l’ampolla, fresca i regalimant de gotetes d’aigua. Van xerrar una llarga estona; en Narcís es començava a fer pesadet amb el seu viatge a Holanda; de fet, no tenia res més de què parlar.

—Saps?, allà, gairebé tot Amsterdam és com un immens barri xino. Trobes prostitutes sota les pedres, saps? És inevitable.

Hi he après moltes coses, allà.

No sabia com podia haver arribat a aquella situació. Només sabia que ell li havia volgut ensenyar, més per força que no pas per voluntat pròpia, totes aquelles coses que havia vist o sentit allà, a Amsterdam. Ella no hi havia pogut fer res.

Quan la va deslligar es va servir ell mateix, amb una confiança que ningú li havia concedit, una altra cervesa fresca i regalimant de la nevera.

—Vinga, no em diguis que no t’ho has passat bé. Les dones sou així, mai no admeteu els vostres gustos.

La porta del darrere era oberta. Ella es va dirigir cap al replà que conduïa a fora, a les escales. Es mirava la lluna fixament i es va sentir encara més sola que no s’havia sentit unes hores abans a casa, sense ningú.

—Vinga, dona —ell l’havia seguit—, tornem-hi, que t’ha agradat.

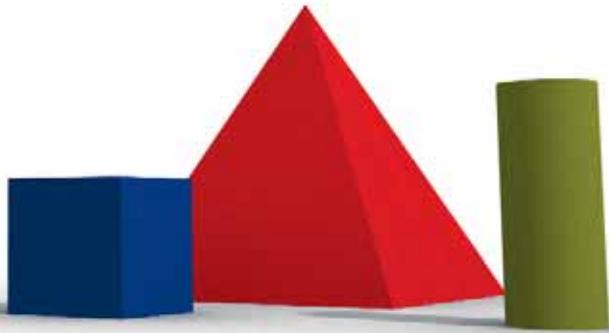
Ella es va girar envers ell, i a conseqüència de la ràbia continguda li va etzibar una empenta que el va llançar escales avall. De fet, ell havia begut força, aquella nit, i va començar a rodolar una i altra vegada per cadascun dels dotze esglaons, fins que el terra el va aturar. S'havia sentit una trencadissa de vidres. En Narcís va quedar estès de bocaterrosa, amb el braç aixafat per l'estómac. Sota el cos, l'ampolla de cervesa trencada de biaix per la boca s'havia introduït al mig del cos del noi com una espasa.

El noi que sabia tant romania estès a terra, sense vida. Dotze esglaons més amunt, dins l'estança, uns guants negres sobre el llit no feien gens de joc amb la decoració. Ni els guants, ni les cadenes, ni l'assot.

En aquell moment va notar que la lluna era la seva única companyia.

Lladre d'instants

Lladre d'instants

Cada vespre és igual d'ensopit per a la Natasha. Cada vespre se'l passa observant, recreant-se en aquelles sensacions emmarcades en un rectangle gairebé perfecte.

Observa aquells dos cossos mig nus de perfil escultòric. La tendresa dels seus gests, l'esclat de les seves mirades, la insinuació d'aquell bes que està a punt de néixer; tot plegat fa somiar a qualsevol persona que ho contempla. És el desig de l'amor, la seva condició efímera i fugaç, però alhora intensa.

Ella observa també aquell nadó amb els ulls clucs, just en el moment que deixa de prémer els dits contra el pit de la mare, curull de llet saborosa. Els llavis molsuts del nen xuclen relaxa-

dament la seva font de vida. De mica en mica s'ha anat calmant, s'ha ofegat el seu plor: l'ansietat ja no hi és.

La Natasha es mira ara aquella noia jove cavalcant al galop. Enmig d'aquell prat verd intens, humit per la rosada, es perfila clarament la unió de la noia i l'animal. Els cabells llargs d'ella i la crinera espessa del cavall floten en l'aire, en l'aire que els sacseja suaument pels sotracs ritmats del galop. La coordinació del moviment desdibuixa la figura d'un centaure en la imaginació de la Natasha. Un centaure que corre a esperons batuts, al ritme de la llibertat.

Observa després aquells dos nens de curta edat, immersos en un joc infantil i imaginari que els fa viure noves situacions sense límits. Amb quatre peces de fusta, amb un ninot atrotinat i un cotxe de joguina tramen una bella història, creen la seva pròpia realitat. Qui sap, però, quines seran les seves realitats l'endemà.

La Natasha observa incansablement, cada vespre, aquelles imatges. Aquelles sensacions emmarcades en un rectangle gaire-

bé perfecte. Voldria recordar amb nostàlgia uns fets passats, però no pot. Només pot gaudir de la melangia d'aquelles situacions no viscudes, d'aquells desitjos ansiosament esperats, d'aquells instants robats als altres.

No té ningú amb qui compartir aquells pensaments, ningú amb qui parlar de les seves imatges. Únicament té una companya de viatge: aquella càmera fotogràfica que després de treballar durant tot el dia ara reposa sobre el llit desfet.

Trets biogràfics de l'autora,
Helena Jubany i Lorente

Trets biogràfics de l'autora, Helena Jubany i Lorente

Helena Jubany i Lorente va néixer el 27 de febrer de 1974 a Barcelona, a la clínica maternal Casa de Lactància, un edifici modernista situat a la Gran Via de les Corts Catalanes, on els seus pares, que residien a Mataró, acudiren quan la mare hagué de donar a llum.

El setembre de 1976 inicià l'escolaritat al parvulari de l'escola GEM de Mataró on s'estigué fins a acabar 4t de Primària. L'any 1984 es traslladà a l'Escola Pública Germanes Bertomeu per continuar els estudis primaris. En aquest temps, entrà a formar de la colla dels Capgrossos: portava "el Xinès".

Estudià Batxillerat i COU a l'Institut Damià Campeny. Molt aficionada a la lectura, descobrí l'escriptora Montserrat Roig, en llegí tota l'obra i concebé la idea de seguir el seu ofici. També en aquesta època participà activament en l'organització dels sopars estiuençs del Pati del Cafè Nou i assistí habitualment a la Fira del Teatre al Carrer de Tàrraga. El 1992 inicià els estudis de Periodisme a la Universitat Autònoma de Barcelona i, al llarg la seva formació professional, col·laborà amb Televisió de Mataró, amb ràdio Premià i, l'estiu de 1996, amb el diari El Punt del Maresme, on realitzà les pràctiques de periodisme com a becària. A més, amplia el seu coneixement d'idiomes estudiant francès i assistí a la Universitat Catalana d'Estiu. El 1996, a l'edat de 22 anys, obtingué la llicenciatura de Periodisme.

A partir de mitjan octubre del mateix any i durant 3 anys, treballà com a llibretera a la Cooperativa Robafaves, on col·laborà també en l'elaboració de la revista "Notícia de llibres" i s'interes-

sà especialment per la literatura infantil i juvenil. Durant aquest període obtingué el Certificat D de coneixements superiors de llengua catalana i féu el curs de català de capacitació per a la correcció de textos.

El novembre de 1999 deixa de treballar a la llibreria i, decidida a dedicar-se al món del llibre des d'altres àmbits, prepara les oposicions a bibliotecària i enceta el camí de la creació literària. L'any 2000 és per a l'Helena un any de projectes que es van realitzant: aconsegueix la plaça d'auxiliar de bibliotecària per a la sala infantil de la biblioteca Frederic Alfonso i Orfila de la vila de Sentmenat, inicia el segon cicle de la llicenciatura de Documentació a la Universitat Oberta de Catalunya, es dedica a explicar i escriure contes, cosa que li fa goig, i obté el premi de prosa vila de Mont-roig del Camp amb la narració *Els cristalls de les terres del nord*. El 28 de desembre del mateix any es trasllada a viure a Sabadell, en un pis de lloguer al barri de la Creu Alta, a pocs quilòmetres de Sentmenat.

L'Helena estava satisfeta de la seva activitat laboral i els estudis de la UOC: comentava que podia aplicar els coneixements que adquiria directament a la feina quotidiana que desenvolupava a la biblioteca alhora que els estudis teòrics li resultaven entenedors pels coneixements que obtenia de la pràctica laboral. A més, continuava dedicant-se a la creació literària, mantenia reunions periòdiques amb altres bibliotecàries per coordinar les activitats que realitzaven, participava en les tertúlies de contes infantils que cada mes se celebraven a la llibreria Robafaves de Mataró, no havia deixat de col·laborar com a comentarista de la revista “Notícia de llibres” i li encantava el món del conte. Assistia a sessions de conta-contes al Centre Cívic de Sant Oleguer de Sabadell i participava en les classes i activitats que es realitzaven a la Casa del Conte, a Barcelona, dirigides per Numancia Rojas, la qual, alhora, admirava la destresa de l'Helena per explicar els contes mentre en mostrava les pàgines del llibre,

tècnica que havia après de Pep Duran a Robafaves. I mentrestant, anava fent la seva pròpia maleta de contes triant-los amb gran cura, amorosament.

Durant l'any 2001 l'Helena també s'anà aproximant a la vida cultural i associativa de la seva nova ciutat, Sabadell i, empesa per la seva afició a la muntanya i a l'excursionisme, a partir de la Setmana Santa de 2001, amb una estada a Mallorca, participa en les activitats de la secció de Natura de la Unió Excursionista de Sabadell (UES). Però el migdia del 30 de novembre del mateix any és retinguda fins a la matinada del 2 de desembre, en què és assassinada.

Aquest llibre s'ha acabat d'imprimir

als tallers de Gramagraf, SCCL

el novembre de l'any 2004,

quan l'Helena tindria 30 anys.

Edita:

família Jubany i Lorente

amb el suport de:

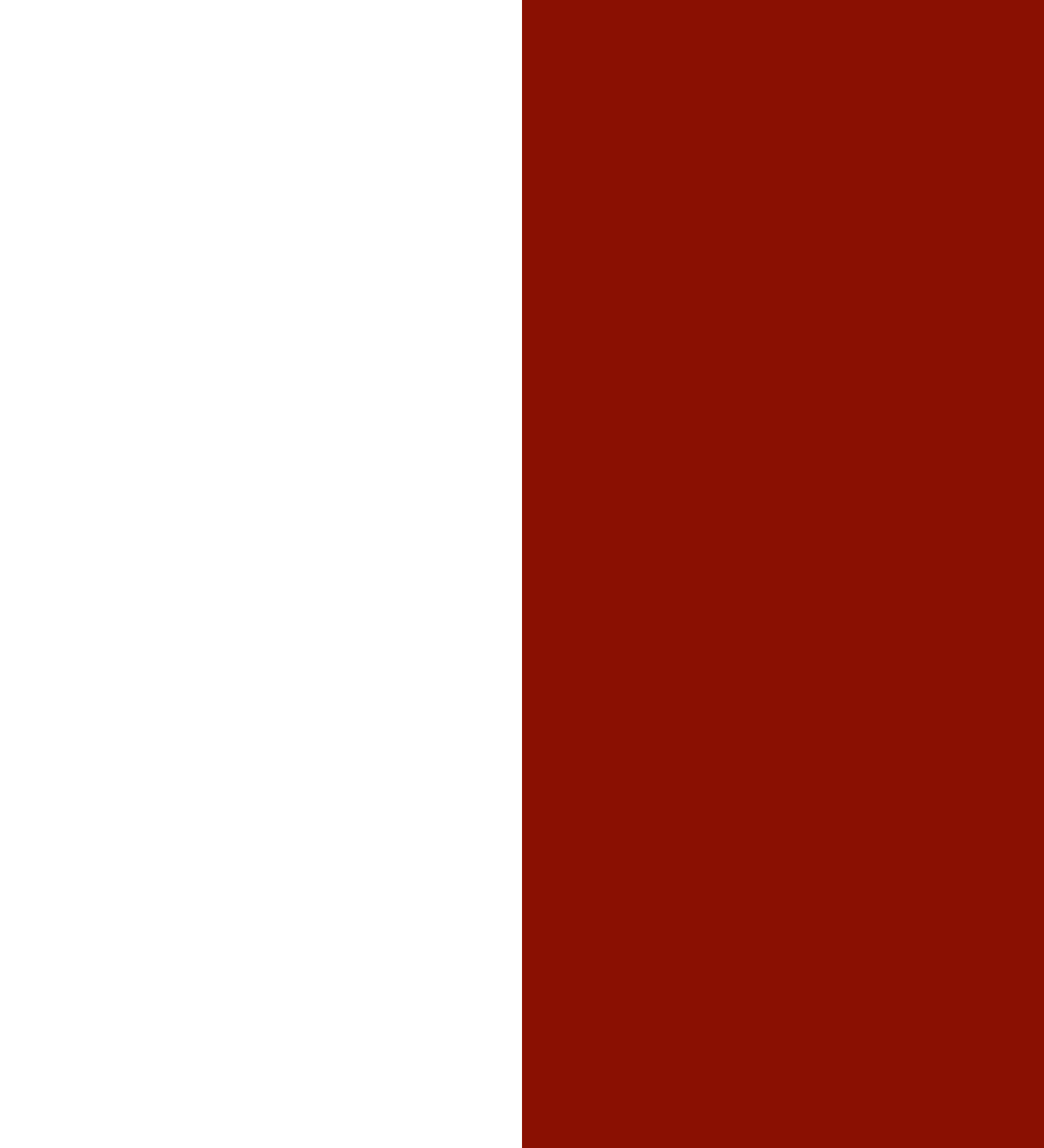
Ajuntament de Sentmenat

i la col·laboració de:

Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Patronat Municipal de Cultura de Mataró

Ajuntament de Sabadell

El llibre que teniu a les mans és el recull dels contes que l'Helena, a qui encantava explicar històries i escoltar com li n'explicaven, havia escrit i tenia guardats en el seu ordinador. Segurament ella els hauria madurat, els hauria polit, abans de publicar-los. Haurien estat només els seus primers contes. Però, dissortadament, aquella adolescent que als 17 anys volia dedicar-se a l'ofici d'escriure, deu anys després, convertida ja en una jove enamorada de la vida, plena de projectes, plena de futur, va ser assassinada quan tot just encetava la seva aventura literària. Ara, amb aquestes narracions que ens ha deixat, podem reviure emocions, desigs i sentiments compartits amb l'Helena.

Els cristalls de les terres del nord

Les galetes màgiques

Una invasió monstruosa

La fugida de l'internauta

Els pensaments voladors

La formiga que es va adormir sobre la closca d'una tortuga

Matrioska

En companyia de la lluna

Lladre d'instant

ISBN 84-609-3050-5

9 788460 930501

Dipòsit Legal: B-46.767-2004